

Městská
část
Praha 10

PŘEDPOLÍ HAVLÍČKOVÝCH SADŮ PO RENOVACI PROKOUKLO

Radnice dokončila úpravy
parčíku v Rybalkově ulici.
Dříve opomíjené prostranství
v nejzápadnější výspě Vršovic
se může pochlubit novými
stromy, cestami a mobiliárem.

FOTOGRAFOVÁNÍ SE DÍKY DIGITALIZACI ZDEMOKRATIZOVALO

Rozhovor se světoznámým
fotografem Tomkim Němcem
o focení mobilem, o chybějících
obrazových redaktorech,
o podmanivé Kodaňské ulici
a pomyslém úsměvu Václava Havla.

PRAHA 10

OFICIÁLNÍ MĚSÍČNÍK MĚSTSKÉ ČÁSTI | PROSINEC 2021 | ZDARMA | WWW.PRAHA10.CZ

**POKOJNÉ
VÁNOČNÍ SVÁTKY
VŠEM!**

ZELENÁ BRÁNA DO SADŮ

Radnice dokončila úpravy parkové plochy v Rybalkově ulici ve Vršovicích. Pomyslná vstupní brána do romantických Havlíčkových sadů, které se již nacházejí v Praze 2, tak konečně získala reprezentativní podobu. Obnova předpolí vyhledávaného odpočinkového území začala v loňském roce a během letošního podzimu se zde ještě stihla zazelenat tráva.

V konkurenci sadů, které obklopují nádhernou Gröheho vilu v novorenesančním stylu, se náš malý parčík těžko prosadí jako vyhlášené rekreační místo. Bude nadále fungovat spíše jako průchozí a propojovací prostranství, čemuž napovídá i zvolené architektonické řešení. Jeho dominantou se staly jezdecké schody se žulovou dlažbou, které se setkávají s podobně utvářenou stezkou podél sadové zdi a společně přirozeně plynou ke vstupu do „Grébovky“.

To ale neznamená, že zde lidé nebudou mít příležitost k setkávání, relaxaci nebo drobným volnočasovým aktivitám. Pro tyto účely zde došlo k revitalizaci původní zeleně, výsadbě nových stromů, kterými jsou jehličnaté, a obměně mobiliiáře. Ten je v porovnání s historizujícím vybavením v sousedních sadech moderní a jednoduchý. Dřevěné lavičky, rozmístěné podél cest, doplňuje solitér kruhové lavice kolem vzrostlého stromu, k dispozici je i sezení u stolu. K osvětlení v horkých dnech poslouží pítko s vodním prvem, který má na dně vytačený motiv kolejí. Jedná se o elegantní připomínku podnikatele Moritze Gröheho, budovatele železničních tratí, který si v letech 1870–1874 nechal postavit zmiňovanou honosnou vilu.

O pojetí nového parčíku radnice diskutovala také se zástupci obyvatel z okolí. „Jsem ráda za usku-tečnou spolupráci. V některých bodech jsme upravili projekt podle podnětů připomínek místních občanů, neboť právě oni budou parčík nejvíce využívat,“ uvedla místostarostka pro životní prostředí Jana Komrsková. V létě zase městská část vypsala anketu na pojmenování této zelené plochy, v níž zvítězil návrh odkazující k osobnosti novináře a spisovatele Karla Půlpána (1885–1914). O případném schválení názvu musí rozhodnout magistrát.

ÚPRAVA PARKU NA SOLIDARITĚ

Park ve Strašnicích, vymezený po svých delších stranách ulicemi Solidarity a Turnovského, je mezi místními obyvateli velice populární, aktivně ho využívají všechny věkové skupiny. Vedení Prahy 10 proto před několika lety přišlo s návrhem na revitalizaci tohoto zeleného území a do úprav jeho podoby zapojilo i veřejnost. V letech 2016–2017 se uskutečnila setkání s občany, kteří měli možnost vyjádřit svůj názor, a zástupci radnice tak získali vstupní informace pro zadání urbanistické studie.

A jaké požadavky tehdy zaznívaly nejčastěji? Lidé si přáli opravu stávajících a vybudování nových chodníků, obnovu laviček a dalšího mobiliáře parku, zachování vzrostlých stromů a z kvalitnější veřejného osvětlení. Projekt revitalizace parku byl posléze rozdělen na dvě fáze a v příštím roce by se měla realizovat ta první, severní část mezi ulicemi Dvouletky a Černokosteckou.

V polovině listopadu proběhlo přímo v parku další setkání s občany, kterých se sešlo přibližně osmdesát. Při té příležitosti zde byl ještě před zahájením revitalizace představen volnočasový prvek, který by mohl podle názoru projektanta opravovanou část oživit. Jednalo se o betonový pláček pro jízdu na koloběžce nebo skateboardu. V následné debatě vyjádřili občané nesouhlas s tímto novým záměrem a doporučili, aby byly respektovány závěry původní participace.

Místostarostka pro životní prostředí Jana Komrsková spolu se zástupci Ateliéru zahradní a krajinářské architektury Land05 vyslyšeli převažující názor občanů a dohodli se na návratu k původní studii, která uvedený prvek neobsahovala. V nejbližším období bude také uspořádána vycházka po parku s dendrologem, kde se zájemci z řad veřejnosti mohou dozvědět podrobnosti ohledně zdejšího kácení starých a nemocných dřevin a plánované výsadby nových.

V příštím roce bychom se tak mohli dočkat kvalitnější severní části parku Na Solidaritě. Děkujeme všem, kterým tato lokalita není lhostejná. Více informací naleznete na stránkách <https://verejneprostory.cz/projekty/pripravovane/park-na-solidarite>.

MILÍ SOUSEDÉ,

končí další rok, který výrazným způsobem ovlivnila dlouhá a pro všechny již „otravná“ epidemie koronaviru. I když malý a neviditelný virus zasahuje téměř veškeré společenské dění, fungování úřadu bylo po celou dobu stoprocentní a my jsme zvládali plnit své závazky vůči vám, občanům, kteří jste nám ve volbách dali důvěru.

Vzhledem k pandemii a nuceným omezením sportovních aktivit jsme právě této oblasti věnovali velkou pozornost. Uspořádali jsme sportovní veletrh, otevřeli parkourové hřiště a opravili několik dětských hřišť. Podařilo se nám také spustit skvělý projekt Trenéři do škol, a tým opět nastartovat zanedbanou kondici žáků základních škol, kteří v důsledku pandemie přišli o pravidelný pohyb.

Nad rámec běžné péče o veřejná prostranství jsme letos dokončili revitalizaci parku v Rybalkově ulici, který dnes tvoří důstojnou vstupní bránu do Grébovky. Dalším parkem, který se v brzké době dočká obnovy, je Soli-

darita. Pro ni právě dokončujeme projektovou dokumentaci a v příštím roce zde začneme se samotnou realizací. V Malešickém parku jsme otevřeli dnes již oblíbené Bistro Salute nebo naplánovali tzv. mozaikovou seč, která je pro parkové plochy šetrnější než běžné sečení.

Navýšili jsme frekvenci úklidu nejvytíženějších veřejně přístupných ploch a zároveň přibýlo 32 míst, kde je možné odevzdat použité oleje a tuky z vaření. Nabídlí jsme vám možnost bezplatného zapůjčení kompostérů, díky nimž se nám daří snižovat množství komunálního odpadu. Prostředí, ve kterém spolu žijeme, nám totiž není lhostejné, a proto se dlouhodobě snažíme, aby se nám na Desítkě žilo co nejlépe.

Zvládli jsme toho hodně, a tak bych ráda poděkovala všem kolegům a zejména zaměstnancům úřadu, bez kterých by se věci neposouvaly kupředu. Vám všem potom přeji do nového roku hlavně klid, pohodu a pevné zdraví. Užijte si krásné vánoční svátky!

Vaše Jana Komrsková, 1. místostarostka

Praha 10 / oficiální měsíčník městské části

Periodický tisk územního samosprávného celku

Městská
část
Praha 10

PROSINEC
2021

Vydavatel Městská část Praha 10, Vršovická 1429/68, 101 38 Praha 10, IČ: 00063941

Registrace MK ČR E 11142

Redakce Marcel Pencák, tel.: 267 093 326, e-mail: redakce@praha10.cz

Redakční rada předsednictvo: Jiří Komrška, Pavel Mareš, Lukáš Tyl,
členové: Zuzana Freitas Lopesová, David Kašpar, Denisa Řezníčková

Náklad 75 000 výtisků / **Tisk** Z + M Logistics, spol. s r.o.

Distribuce Česká pošta, s.p. (kontakt při problémech s doručením měsíčníku do vaší poštovní schránky: Jitka Parbusová, e-mail: jitka.parbusova@praha10.cz)

Inzerce Eliška Čepová, e-mail: inzerce@praha10.cz,

ceník a objednávka na www.praha10.cz/mesicnikpraha10

Vyšlo v Praze 5. prosince 2021 / **Uzávěrka příštího čísla** 13. prosince 2021 / **Vychází** 11x ročně

Fotografie na obálce Jakub Macháček

Texty neoznačené jménem autora jsou redakčním dílem. Veškeré náměty, připomínky či nabídky na spolupráci posílejte na výše uvedenou adresu redakce měsíčníku Praha 10.

- 2 **OBNOVA PARKŮ**
- 4 **STAVÍ SE NOVÁ ŠKOLKA**
- 5 **TÉMA – JAN KOTĚRA**

- 8 **POLITICKÉ FÓRUM**
- 9 **PROHLÉDNĚTE SI POCITOVOU MAPU**
- 10 **ROZHOVOR – TOMKI NĚMEC**

- 13 **ZPRÁVY Z KULTURY**
- 14 **KULTURNÍ SERVIS**
- 17 **JAK SE PODNIKÁ NA DESÍTKE**

- 18 **VÁNOCE SLAVNÝCH**
- 19 **SLOVO K SRDCI**
- 20 **ADVENT A VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY**
- 21 **KDYŽ ULICE PROMLUVÍ**
- 22 **FOTOGRAFICKÁ KOLÁŽ**
- 23 **VZPOMÍNKA NA VĚRU JIROUSKOVOU**
- 24 **V KŮŽI TERÉNNÍHO PRACOVNÍKA**
- 28 **KOMPOSTOVÁNÍ SI HÝČKÁME**

- 30 **DESÍTKOVÁ KRÍŽOVKA**

JAK SE PROMĚNÍ OKOLÍ ĎOLÍČKU?

Zastupitelstvo Prahy 10 schválilo dodatek memoranda ohledně rozvoje území kolem fotbalového stadionu Bohemians. Ve spolupráci městské části a magistrátu bude v nejbližší době vysána architektonická soutěž na výstavbu bytového domu s městským nájemním bydlením. V budoucnu se stejným způsobem promění také populární „Ďolíček“ a počítá se i s přípravou projektu sportovní haly.

V budoucnu by tato část Vršovic měla plnit hned několik funkcí a já považuji za velký úspěch, že jsme s magistrátem našli společnou řeč. Hlavní město se zavázalo, že v záměrech na svých zdejších pozemcích bude respektovat naše koncepční dokumenty, zejména příslušný generel veřejných prostranství a urbanistickou studii Botič,“ uvedl místostarosta Martin Valovič, který je v Praze 10 zodpovědný za územní rozvoj.

Na stávající ploše parkoviště vedle stadionu tak vznikne bytový dům s městským nájemním bydlením. Jeho podoba stavby vzejde z architektonické soutěže, na jejímž zadání bude Praha 10 spolupracovat. „Třicet procent z celkového počtu zdejších bytů bude převedeno do dlouhodobé správy naší městské části,“ zdůrazňuje místostarosta Valovič jednu z výhod pro Desítku. Dodatek k memorandu uzavřenému v roce 2016 počítá rovněž s vybudováním dostatečného počtu parkovacích míst. Kapacity v Bytovém domě Vršovická budou navrženy na horní hranici dle stavební legislativy, předpokládá se, že pro městskou část bude určeno 80 stání. Stavbu bude provázet revitalizace přilehlých veřejných prostranství a veřejné zeleně celoměstského významu podél Botiče.

Rovněž ideální řešení pro rekonstrukci fotbalového areálu Bohemians se bude v příštích letech hledat prostřednictvím architektonické soutěže. Návrhy by měly zohledňovat i následnou dostavbu tribuny již s komerčními prostory orientovanými do Vršovické ulice a zajištění pěšího propojení mezi Dannerovým parkem a Sámovou ulicí přes Botič. Rekreační charakter lokality by mělo ještě posílit umístění nové sportovní haly severně od budovy Gymnázia Přípotoční.

STAVÍ SE NOVÁ ŠKOLKA

Praha 10 se pustila do výstavby mateřské školy, aby rozšířila počet míst předškolního vzdělávání, která jsou v naší městské části potřebná. Novostavba vzniká v Bajkalské ulici, kde se započalo se stavebními pracemi letos v září. Školka má být podle plánu dokončena v polovině roku 2023 a bude sestávat ze tří objektů, v nichž najde prostor celkem šest tříd pro téměř 170 dětí.

V současné době probíhají zemní úpravy a následovat bude budování základů stavby. Jeden pavilon školky bude stát na místě bývalého školského objektu. Ten vzhledem k době své výstavby obsahuje nežádoucí materiály včetně azbestu, který bude ekologicky zlikvidován. Další dva pavilony, z toho jeden hospodářský, vyrostou na volném pozemku. Dodavatelem stavebních prací je konsorcium vedené společností Geosan Group a.s. a předpokládají se náklady ve výši 129 milionů korun bez DPH.

„V současné době už si začínáme upřesňovat vybavení objektů a další podrobnosti. Projekt od začátku počítá se zahradou a altánem pro slavnosti, představení nebo dětská divadla. Chybět nebude ani velké oválné hřiště s oblíbenými herními prvky – skluzavkou, domečkem, pískovištěm, lodí a také mlhovištěm,“ vypočítává Olga Koumarová, radní pro investice a budovy základních a mateřských škol. Velký důraz je v projektu kladen na uspořádání zeleně kolem školky. Počítá se s výsadbou listnatých i jehličnatých stromů a okrasných keřů, na přilehlé ploše bude trávník.

Vybudováním nové mateřinky ve Vršovcích navýší městská část kapacitu svých předškolních zařízení, která je vzhledem k demografickému trendu dlouhodobě nedostatečná. Zároveň tímto počinem pokračuje obnova materiálně-technické základny obou typů škol, které zřizuje Praha 10. Patří k nim celkem 13 základních a 20 mateřských škol, které dohromady provozují 43 samostatných objektů. Jejich stáří se pohybuje mezi 45 a více než 100 lety, což s sebou již nyní přináší potřebu rozsáhlých investic.

MILOSTIVÉ LÉTO VÁM POMŮŽE OD DLUHŮ

Máte dluhy vůči veřejnoprávním organizacím? Narostly vám kvůli úrokům, penále a dalšímu příslušenství do nesplatitelných výšin? AŽ DO 28. ledna 2022 máte mimořádnou šanci snadněji ukončit exekuce, které vám v minulosti tímto způsobem vznikly. Svoje závazky, které vám znepríjemňují život, můžete vymazat za zvýhodněných podmínek v rámci projektu, který v létě schválil parlament.

Takzvané „Milostivé léto“ se týká pouze dluhů, které mají lidé vůči veřejné správě. Nejčastěji jde o dluhy na nájem v obecním bytě, za dodávky energií nebo jízdu načerno, patří sem také některé dluhy vůči zdravotním pojišťovnám. Nejjednodušší postup je využít poradce na webových stránkách www.milostiveleto.cz, který ověří, zda lze ve vašem případě „Milostivé léto“ využít, a provede vás celým procesem očištění. Pro konzultaci můžete využít i helplinku organizace Člověk v tísni 770 600 800.

PODMÍNKY MILOSTIVÉHO LÉTA

Kdykoliv do **28. ledna 2022** můžete doplatit jistinu svého exekučního dluhu. To ovšem platí pouze pro exekuce, které byly zahájeny před spuštěním akce 28. října 2021. Věřitel, tedy ten, komu se dluží, musí být veřejnoprávní subjekt. Za veřejnoprávní subjekt je považován stát a územní samosprávný celek (kraj, obec), dále pak každý podnik a právnická osoba, ve které má stát nebo obec majetkovou účast.

Příklady, kdy nejčastěji vznikají pohledávky:

- město, městská část – nájemné v městských bytech, platby za svoz odpadu
- televize, rozhlas – koncesionářské poplatky
- zdravotní pojišťovna – neuhrazené pojištění
- dopravní podniky – pokuty za jízdu načerno
- ČEZ – účty za elektřinu, plyn
- vysoká škola – poplatek za prodloužené studium

Dlužník se nesmí nacházet v insolvenčním řízení a exekuce musí být vyřizována soudním exekutorem. Do akce tedy nespádají dluhy, které napřímo vymáhá třeba celní nebo daňová správa. Dlužník musí být fyzická osoba, nikoliv právnická.

JUBILANT A ČESTNÝ OBČAN JAN KOTĚRA

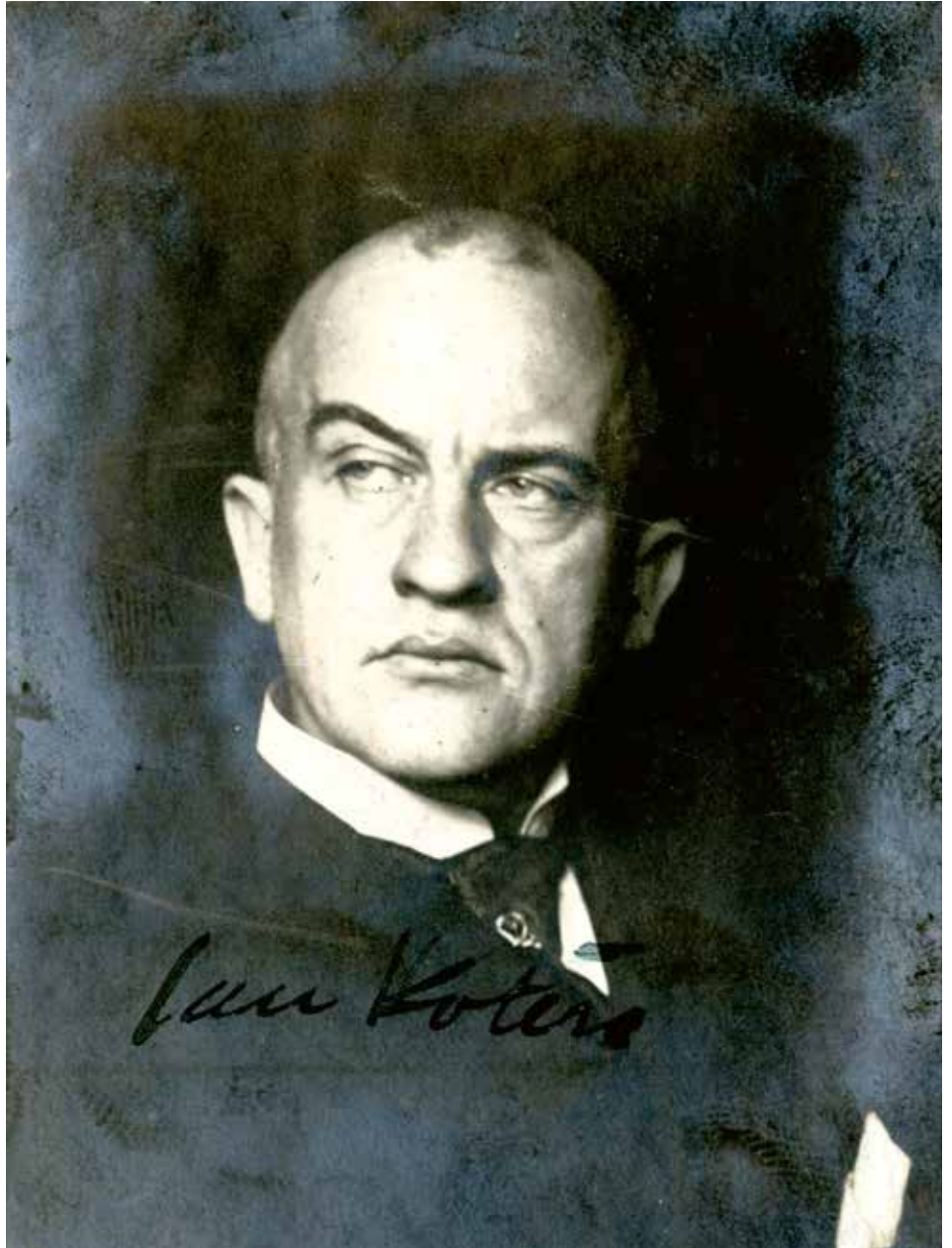
V našich novodobých dějinách nenajdete slavnějšího architekta. Jan Kotěra má výsadní postavení, protože na přelomu 19. a 20. století začal z Vídně do českého prostředí přinášet a dále rozvíjet převratné trendy tehdejšího stavitelství. Byl autorem mnoha slavných a neotřelých staveb, z nichž nejkrásnější je asi muzeum v Hradci Králové. Vychoval jiného velkého a originálního tvůrce Josefa Gočára a ovlivnil dvě generace dalších svých studentů. S patřičnou hrdostí na něj vzpomínáme i jako na souseda od nás z Desítky. Od jeho narození uplyne 18. prosince přesně 150 let.

Světlo světa spatřil v Brně, později absolvoval německou průmyslovou školu v Plzni a po čtyřleté stavební praxi se vydal do metropole rakousko-uherského mocnářství. Studoval architekturu na Akademii výtvarných umění ve speciální škole u proslulého profesora Otto Wagnera, kterého bychom mohli označit za otce moderní architektury ve střední Evropě. Jeho žáci pocházeli z různých koutů tehdejší monarchie a po absolvování školy se vraceli, aby ve svých zemích šířili pokrokové myšlenky svého učitele. Patřil k nim třeba slovinský velikán Jože Plečnik a stejný byl i Kotěrovův případ. V letech 1899–1900 postavil na pražském Václavském náměstí svou první modernistickou stavbu, tzv. Peterkuv dům s jemným secesním dekorem, a jeho věhlas se pomalu začal šířit i mimo hlavní město. Do Hradce Králové navrhl nejprve Okresní dům (1903–1904), v Prostějově to byl monumentální Národní dům (1905–1907), v Černošicích postavil krásnou Kratochvílovu vilu (1908–1909), v Ratboři zase Mandelíkův zámek (1911–1913), dočkal se i realizací v Dubrovniku nebo Sarajevu.

A jak se vlastně ta tehdejší „nová architektura“ poznala? Už to nebyly opakující se symetrické budovy s přezdobenou fasádou

TRMALOVA VILA VE STRAŠNICÍCH

JAN KOTĚRA NA SNÍMKU V CESTOVNÍM PASU, 1920.

FOTO: NÁRODNÍ ARCHIV, POLICEJNÍ ŘEDITELSTVÍ PRAHA II – VŠEOBECNÁ SPISOVNA, 1921–1930, SIGN. K 2179/22, KART. 1708

jako za starých časů. Nyní jako by tvary každé stavby vyrůstaly zevnitř podle toho, jakému účelu měly sloužit jednotlivé prostory. Pro příklad se podívejme třeba právě do Hradce. Architekt Jan Koula sem v roce 1898 navrhl souměrný objekt muzea v řadové zástavbě, takže připomínal činžovní dům s nárožní věží a spoustou přidaných dekorativních prvků. Kdežto Kotěra tady o pár let později nechal vyrůst samostatnou monumentální budovu, u které již zvenku rozeznáte, kde je posluchárna, schodiště, kanceláře a výstavní sály, je vám jasná konstrukční sestava, fasáda je většinou hladká a málo členěná, o zdobnost se starají jednoduché geometrické obrazce a odlišné vlastnosti použitých materiálů.

TRMALOVA VILA

Kotěrova práce související s územím dnešní Prahy 10 zahrnuje realizace dvou rodinných domů a dvou náhrobků a jeden neprovedený návrh obytné čtvrti. Do povědomí zdejších obyvatel se zapsala zejména Trmalova vila (Vilová 91/11), která je dnes ve vlastnictví městské části. Vznikla v letech 1902–1903 pro rodinu ředitele obchodní školy Františka Trmala a patří do skupiny podobných objektů, pro něž architekt na začátku kariéry hledal inspiraci v idyle venkovského života. Byla postavena v duchu anglické moderny, ale s výraznými prvky tuzemské lidové architektury. Její celkový vzhled ozvláštňují četné ozdobné detaily, hrázděné štíty, štíhlé komíny, arkýře a vikýře. Kotěra ve vilách tohoto typu kladl důraz

KOTĚROVA VLASTNÍ VILA NA VINOHRADĚCH

na utváření vnitřních prostor, které měly souznít s povahou a potřebami stavebníka. Základním prvkem interiéru byla patrová schodišťová hala. Vila je v současnosti veřejně přístupná, můžete ji navštívit při klasických prohlídkách nebo v rámci některé výstavy či přednášky.

VLASTNÍ VILA S ATELIÉREM

O několik let později se Kotěra vymanil z vlivu anglické vilové architektury, což se naplno projevilo při projektování vlastní vily v letech 1908–1909. Vybral si pro ni pozemek na tehdejší předměstí Královské Vinohrady (Hradešinská 1542/6) a přestěhoval sem kromě své rodiny i projekční kancelář, kterou dosud provozoval v Jenštejnské ulici v centru Prahy. Zároveň tady také vyučoval skupinu svých žáků z akademie. Dům proto pojal jako soustavu nejrůznějších místností, které spojovala obytná hala s proskleným stropem. Složitá skladba se projevuje i navenek – dům je uspořádán do nepravidelné kompozice různorodých těles. Fasáda vily je přiznaně cihlová, ve vyšších partiích jsou fasády hrubě omítané. Tato kombinace je ostatně typická pro celou řadu Kotěrových staveb z doby kolem roku 1910. Hlavní dominantou celé stavby je mohutná schodišťová věž. Dnes má vila soukromé majitele.

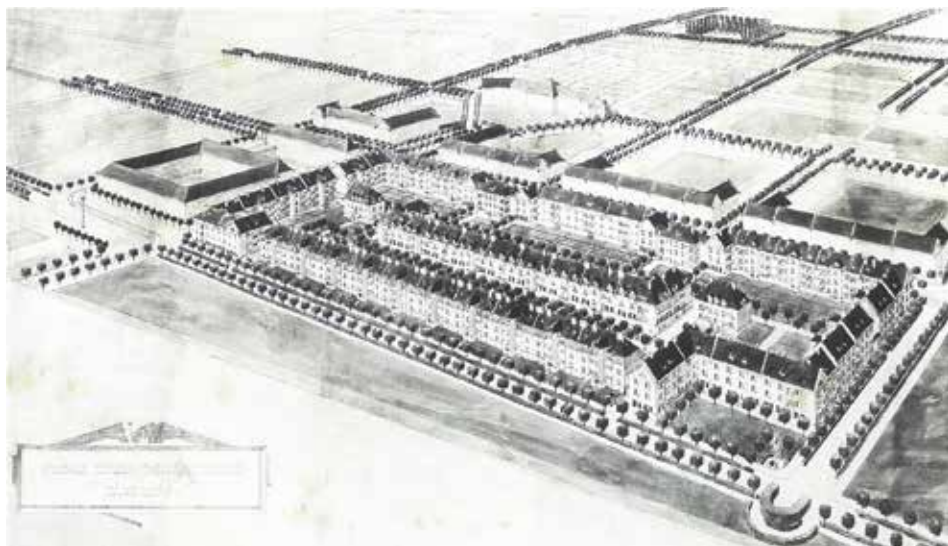
NÁHROBKY

Jan Kotěra považoval náhrobek za výsostné, svébytné a specifické výtvarné dílo. Tomuto tématu se věnoval nepřetržitě a vytvořil přes třicet návrhů náhrobků a hrobek. Dva z nich byly realizovány na Vinohradském hřbitově. Architekt zde v roce 1909 ztvárnil hrobku vlastní rodiny, v níž později sám spočinul, a v roce 1921 přibyl

ještě náhrobek rodiny Navrátilovy ve vrcholu s kalichem. Oba náhrobky jsou bohužel ochuzeny o portrétní busty zesnulých dětí, pro které byly určeny.

OBYTNÁ VÝSTAVBA V ZÁBĚHLICÍCH

V roce 1909 začal Kotěra pracovat na projektu kolonie pro železniční zřízence, k němuž se vrátil ještě v letech 1914–1915. Navrhl zde „přímočaře a jasně“ vedené ulice se stromořadími, které se pravidelně protínaly v pravých úhlech. Zástavba měly vytvářet bloky trojpodlažních domů se sedlovými střechami a uprostřed čtvrti se mělo nacházet náměstí se školou a lázněmi. Bohužel, tento záměr zůstal nakonec jen na papíře.

NÁVRH OBYTNÉ KOLONIE ŽELEZNIČÁŘŮ V ZÁBĚHLICÍCH

SALON VE VLASTNÍ VILE

NEJOBLÍBENĚJŠÍ UČITEL

Příslušnost k největším architektům své doby se u Kotěry kromě geniální tvorby projevovala i jiným chvályhodným způsobem. Byl skvělým a uznávaným pedagogem, který by se pro své studenty doslova rozdal, a oni ho za to bezmezně obdivovali. Jaké štěstí měli jeho žáci na pražské Umělecko-průmyslové škole a od roku 1910 na Akademii výtvarných umění, když jim jejich profesor odkrýval obzory moderní architektury do netušených šířek. A jak jim záviděli posluchači techniky, která byla tehdy díky své tradici považována za prestižní školu, ale na přelomu nového věku už tamní výuka neměla s pokrokem nic společného. Zaostávala ve všech směrech

zejména proto, že strnule, bez nových myšlenek dál uplatňovala historizující slohy, které určitě znáte jako novorenesanci nebo novobaroko. Mnozí ze zdejších studentů proto potají utíkali na Kotěrovy přednášky...

U něho bylo prostě všechno jinak – žádné bezduché obkreslování starých prvků a mechanické přebírání tradičních schémat, žádné podřízené postavení žáka vůči mramorizovanému učiteli. Kotěrovi studenti byli vedeni k posilování svých přirozených schopností, rozvíjení vlastních nápadů, zkoušení odvážných řešení a zpracování neobvyklých zadání. Ve svém profesorovi měli potřebné odborné vedení, a dokonce i osobní záštitu. Svým žákům pomáhal především tím, že je důsledně připravoval na přechod k praktickému vykonávání profese.

Neúnavně jim zprostředkoval účast na různých zakázkách – sháněl jim samostatné úkoly, zval je do svého ateliéru ke spolupráci na vlastních projektech nebo je doporučoval do služby k jiným architektům. Inspirován Wagnerem se snažil, aby se práce jeho svěřenců dostala do povědomí širší veřejnosti, a proto jejich projekty podporoval jako porotce v různých soutěžích. Dokonce vydal i pozoruhodnou publikaci „Práce mé a mých žáků 1898–1901“, v níž představil mnohé návrhy a realizace nadějných adeptů architektury ze své „speciální školy dekorativní architektury“. Může se profesor více zaručit za své svěřence, než když postaví jejich práci na roveň té svojí?

MENU NA OSLAVĚ KOTĚROVÝCH PĚDESÁTIN, 1921

NÁŠ DNEŠNÍ KOTĚRA

Možná právě tato velkorysost vůči mladým lidem, schopnost nesobeckého předávání zkušeností a trpělivost při hledání jejich cesty ke světlu je tím nejlepším poselstvím pro dnešní dobu. Oceňované stavby, které tu po architektovi zůstanou, mají pro společnost svůj nezanedbatelný význam. Ale podělit se o své dovednosti s ostatními, dát jim naději na podobný úspěch a pomáhat jim v jejich úsilí je snad ještě cennější.

Praha 10 si je vrstevnatého architektova odkazu vědoma, a proto nenechala jeho letošní výročí bez povšimnutí. V rámci projektu „Jan Kotěra 150“ se ve spolupráci s Kotěrovým centrem architektu-

ry, které sídlí v Trmalově vile, uskutečnily četné přednášky, besedy i komentované prohlídky. Na náměstí Svatopluka Čecha byla navíc instalována venkovní výstava, která výběrem představených staveb znovu připomněla sepětí velkého tvůrce s jeho žáky a následovníky. Kotěru jsme představili i v tomto měsíčníku, zejména v červnovém čísle, kdy vyšel rozhovor s odborníkem na slovo vzatým, profesorem Vladimírem Šlapetou, pod výmluvným názvem „Když jsem se podíval na nějaký Kotěruův výkres, bylo mi lépe“.

Vyvrcholením vzpomínkového roku bylo zářijové rozhodnutí zastupitelstva městské části o Kotěrově vyznamenání in memoriam, a to udělením čestného občanství v Praze 10. Stalo se tak na základě podnětu ředitele zmíněného centra Oldřicha Janoty, který ve svém návrhu označil Kotěru za jednu z nejvýznamnějších osobností, která kdy na území Desítky žila. Kromě jeho zdejších známých staveb vyzdvihl ještě vodárenskou věž v Michli (1906–1907), která hrála důležitou roli pro zásobování tehdejšího městysu Vršovice vodou.

ZÁKLADNÍ ŽIVOTNÍ DATA

18/12/1871 Narodil se v Brně.

1887–1890 Studoval na německé vyšší průmyslové škole v Plzni.

1890–1894 Pracoval ve stavební kanceláři Ing. Josefa Freyna.

1894–1897 Studoval u Otto Wagnera na Akademii výtvarných umění ve Vídni.

1897 Získal Římskou cenu za nejlepší školní práci.

1898 Začal učit na Umělecko-průmyslové škole v Praze.

1899 Oženil se s Bertou Trázníkovou.

1900 Narodila se mu dcera Věra.

1900 Stal se redaktorem uměleckého časopisu Volné směry.

1904 Narodil se mu syn Miroslav.

1908 Podílel se na založení architektonického časopisu Styl.

1910 Jmenován profesorem nově vytvořené školy architektury na Akademii výtvarných umění v Praze. Sídlem školy se stal ateliér v jeho vile.

1914 Narodil se mu syn Jaroslav.

1920–1922 Působil jako rektor Akademie (předtím s přestávkami 1912–1916).

17/4/1923 Zemřel v Praze, pohřbený je na Vinohradském hřbitově.

Koncem října ukončilo provoz velké kasino v ulici Turnovského u parku Solidarita. Rozšíření prostor tohoto kasina vzbudilo na jaře 2017 bouřlivou diskusi mezi místními obyvateli a tehdejšími vedením radnice. Situace současně oživila debatu o nulové toleranci hazardu v Praze 10, pro kterou se v roce 2014 v místním referendu vyslovilo 83 % zúčastněných. Jejich názor zůstal tehdejšími vedením radnice nevyšlyšen.

Ještě jako nevolený občan jsem několikrát obešel všechny provozovny hazardu v Praze 10, byl jsem přítomný celní razii v Malešicích, při níž se zabavovaly nelegální hrací automaty. Většina „kasin“ tehdy nesplňovala podmínku přítomnosti krupiéra, resp. živé hry po celou provozní dobu, vymezenou v povolení k umístění kasina. Tato podmínka má zabránit vzniku tzv. kvazikasina, kdy se jedná fakticky o hernu, avšak provozovanou pod označením kasino.

Nyní jsme však na prahu změny. Současně vedení radnice považuje hazard za společensky nežádoucí jev, vnímá rizika plynoucí z patologického hráčství (narušení sociálních, pracovních, materiálních, rodinných hodnot či zadluženost). V současné době zůstává v Praze 10 v provozu 9 kasin. Poslední z nich ukončí provoz nejpozději v březnu 2024.

— **Mgr. Michal Kočí**
radní, Piráti

Malešice se dále rozvíjejí. Radnice Prahy 10 proto podporuje několik magistrátních záměrů. Na prvním místě zásadní, k obyvatelům přívětivé úpravy městského okruhu: konkrétně prodloužení tunelu, menší počet velkých křižovatek a doplnění o bezmotorové propojky.

Mezi Prahou 10 a 3 se připravuje nová Jarovská třída. Nesmí být zasážen porost Malešického lesa – a projektanti to zohlednili. Další dobrou zprávou jsou hned dva přechody přes bývalé kolejíště. U široce diskutovaného záměru napojení Počernické na síť tramvají hlídáme počet parkovacích míst, dostatek zeleně i bezpečnost provozu. Vše musí být průběžně diskutováno s místními! Zkraje roku 2022 proběhne proces posuzování vlivů na životní prostředí. K záměru Dopravního podniku se může vyjádřit každý z vás.

Magistrát chystá i celkovou obnovu Malešického statku na Malešickém náměstí. Jeho součástí je malešický zámek, památka oživovaná místními spolky. Naše městská část připravuje dílčí generel veřejných prostranství, z něhož vyjdou úpravy veřejného prostoru na sídlišti. Dějí se velké i malé změny a my všichni můžeme být jejich součástí!

— **Ing. Milan Maršálek**
zastupitel, VLASTA

Jsou to tři roky, co se současná magistrátní koalice ujala vlády nad hlavním městem. Něco se povedlo, něco ne. Situace v dopravě je ale bohužel katastrofální. Vedení města s jednotlivými radnicemi nekomunikuje a dělá si, co chce. Zácpy jsou na denním pořádku i v hodinách, kdy bývala Praha dřív průjezdná.

Proč tomu tak je? Magistrát rezignoval na koordinaci uzavírek. S kolegy z ODS jsme přitom primátora několikrát upozorňovali, aby byla zřízena funkce koordinátora dopravních omezení. Výsledek? Neustále slýcháme výmluvy, že za to může TSK nebo někdo jiný.

Ač se s radními z okolních městských částí snažím na magistrát vyvíjet tlak, aby s námi své kroky koordinovali, naše kritika je příliš nezajímavá. To platí i v realizaci nesmyslně malovaných cyklopruhů.

Naopak na Desítce jsme úspěšně rozjeli parkovací zóny. V okolí Vršovíc a Strašnic se tak dá konečně zaparkovat. Z ulic jsme také odstranili přes 500 vraků. To je obrovský posun od roku 2019, kdy jsme jich i kvůli nedostatečné legislativě odstranili jen devět. Držte nám palce, aby to na hlavním městě šlo tak hladce jako na Desítce.

— **PaedDr. Martin Sekal**
místostarosta, ODS

Není vám třicet, máte podprůměrný příjem a hledáte své první samostatné bydlení? V Praze 10 si můžete požádat o obecní byt v kategorii „startovací bydlení“. Praha 10 poskytuje také byty rodinám s dětmi, seniorům i v zájmu obce, tedy učitelům, hasičům, policistům a zaměstnancům radnice.

Evidujeme i řadu seniorů a osob se zdravotním hendikepem. Pro ně není vhodné bydlet ve vyšších patrech a v domech, jež nejsou bezbariérové. Ano, náš bytový fond je bohužel často bez výtahů. Byty ve vyšších patrech jsou ale ideální jako startovací bydlení pro studenty, mladé páry i jednotlivce, kteří jsou fit a nezaleknou se schodů.

Vstupní kritéria najdete v Zásadách pronajímání bytů (praha10.cz/bydleni). Stručně: nesmíte vlastnit nemovitost k bydlení, mít dluhy vůči MČ, musíte být občanem EU a mít trvalý či skutečný (školka, práce) pobyt v Praze 10, nemáte kde bydlet, případně žijete v nevyhovujícím bytě. S doloženým čistým příjmem všech členů domácnosti se musíte vejít do stanovené hranice. Ochotně vám poradí v Kontaktním centru bydlení, v přízemí radnice u infocentra.

— **Mgr. Veronika Žolčáková**
zastupitelka, VLASTA

Milí spoluobčané, za klub hnutí ANO vám přeje klidné prožití vánočních svátků a úspěšné vykročení do nového roku.

I v nadcházejícím roce 2022 budeme hájit vaše zájmy, ptát se a kontrolovat rozhodnutí vládnoucí koalice (Vlasta, ODS, Piráti), aby byla ve prospěch občanů.

Ptali jsme se za vás, z jakého důvodu schválila Rada MČ Praha 10 kontokorentní úvěr 130 milionů korun. Dle předkladatelky návrhu, radní Lucie Sedmihradské (Vlasta), je důvodem pro čerpání úvěru překlenutí krátkodobých nedostatků finančních prostředků v průběhu roku. Jakých nedostatků, když je na bankovních účtech městské části Praha 10 zůstatek 1 miliarda korun? Vedení radnice nám zvýšilo daň z nemovitosti, zavedlo zóny placeného stání, stoupl i nájemné v obecních bytech. I za těchto okolností se stávající koalice obává, že nebude schopna krýt smluvní závazky? A to ani ještě nezačala megalomanská rekonstrukce radnice za více než 1 miliardu korun.

S vysvětlením paní radní pochopitelně spokojeni nejsme. Slibujeme, že budeme čerpání úvěru sledovat a samozřejmě vám i nadále přinášet zprávy o hospodaření vedení radnice.

— **Ing. Jarmila Bendová**
zastupitelka, ANO 2011

Vříjnu jsem se vrátil z konference v Maďarsku. Tamější železniční stanice vypadají jak zámek Šípkové Růženky. Naopak v Česku se nádraží probouzejí do krásy; v Praze 10 jsou to zastávky Vršovice, Eden nebo Zahradní Město. Oproti roku 1996 je spojení do centra rychlejší.

V minulém volebním období se sice nepovedlo prodloužit linku 101 na náměstí Jiřího z Poděbrad, ač Praha 3 i Rada hl. m. Prahy souhlasily, nicméně převažují klady. Dnešním školákům se již nestává, že by přišli pozdě do školy, protože se nedostali do narvaného autobusu. Např. Bohdalec má díky dvěma linkám tramvají lepší napojení na další části Prahy než před čtvrtstoletím.

Velké emoce budí plánované prodloužení tramvají do Malešic. Přitom nehrozí úbytek parkovacích míst ani zeleně. Naopak, tramvajové pruhy mohou být zatravněny. Nízkopodlažní tramvajové soupravy jsou tiché a nabízejí cestovní komfort, o výhodách pro životní prostředí nemluvě. Senior nemusí překonávat schodiště při přestupu na metro, dostane se pohodlně prostřednictvím přímého spojení do různých cílů. Škoda, že nejvíce proti tramvajím brojí ti, co po Praze jezdí autem.

— **Ing. Zdeněk Vávra, Ph.D.**
zastupitel, Starostové pro Prahu-Zelená pro 10

Milí desítkoví spoluobčané, máme za sebou pohnutý rok ve znamení covidu a voleb. Obě události mají jeden nepříjemný společný rys – dezinformace rozdělující společnost.

Jak dlouhé uzavření doma, tak kampaně napěchované lží a záští nás všechny uvrhly do světa pootočeného do trochu jiné reality. Do světa konspirací, podezírání, nedůvěry a očekávání nedobrych úmyslů. V takovém světě se mi osobně moc nelíbí. Velmi bych si přála, abychom se vrátili do reality vstřícnější, otevřené vzájemné ohleduplnosti, sousedskému respektu a vůli si pomáhat. Do doby, kdy si informace dvakrát ověřím, než je pustím do světa. Kdy bude platit, že co nechci, aby jiní dělali mně, nedělám já jim. A do doby, v níž u druhých budeme opět předpokládat především dobrou vůli a zájem.

Mám radost, že ve světě Prahy 10 nás o takovou realitu stojí víc: místa jako Sousedský klub, Vršovická zahrada, Prostor Prádelna a další, tedy místa, která si vytvořili lidé sami pro sebe a pro své okolí. Víc se poznávat a být spolu je cesta, jak z našeho okolí udělat příjemnější místo pro život. Díky všem, kteří tomu věnují svůj čas!

— **Mgr. Zuzana Freitas Lopesová**
zastupitelka, Piráti

Svůj dnešní příspěvek bych rozdělil do dvou částí. První se týká parku Malinová-Chrpová, konkrétně fontán, protože byly téměř celé léto nefunkční. Místo toho sloužily jako odpadkové koše. Park je primárně určený pro malé děti, ale vyskytují se tam občas bezdomovci, najdete tam spoustu nedopalků od cigaret, bohužel občas třeba i injekční stříkačku s jehlou. Myslím si, že pokud park byl takto nákladně postaven, tak by v něm měla být nějaká kontrola.

Obdobná situace je v parku Mezi Zahradkami v Zahradním Městě u ulice Podléšková. V bezprostřední blízkosti se nachází restaurace a důsledek je takový, že park je, řekl bych, semeništem osob bez domova, pije se tam, kouří se tam do pozdních večerních hodin. Je tam hluk. Tento park je jeden velký odpadkový koš, situace je dlouhodobě velmi špatná a zlepšení v podstatě nulové. Často je tam vidět městská policie, ale situace se neustále opakuje. Chtěl bych se zeptat, jestli o tom víte a jak a kdy chcete situaci řešit.

— **Jaroslav Štěpánek, MBA**
zastupitel, ANO 2011

PROHLÉDNĚTE SI POCITOVOU MAPU

Na konci září skončilo hlasování v rámci Pocitové mapy. Na území celé Prahy se zapojilo přes 6000 uživatelů, v rámci Prahy 10 se vyjádřilo 471 respondentů, kterým děkujeme za aktivitu. Na výsledky se můžete podívat na webových stránkách projektu www.pocitovemapy.cz/praha-10/nahled. Získáte celkový přehled, jak zdejší občané vnímají svou městskou část, ale také si můžete filtrovat jednotlivé vrstvy pocitů – třeba žlutou, která ukazuje, kde lidé nejvíce postrádají zeleň.

Pocitovou mapu zajistil pražský magistrát ve spolupráci s Národní sítí Zdravých měst ČR a s experty na participaci z Univerzity Palackého v Olomouci. V rámci projektu se data sbírala od dubna prostřednictvím onlinové platformy PocitoveMapy pro každou čtvrť zvlášť a následně byla sloučena dohromady. Osm otázek bylo společných pro všechny respondenty a některé městské části se rozhodly přidat ještě další otázky týkající se právě jejich místní situace. Praha 10 nezůstala stranou, a tak jste se mohli vyjádřit celkem k 15 otázkám.

A jak to dopadlo? Necelých pět stovek respondentů z Desítky zaznamenalo celkem 8899 pocitů k nejrůznějším místům, některé i s komentářem. V podobném zastoupení se ankety zúčastnili muži (208) i ženy (263), nejvíce se zapojili zástupci věkové skupiny 30–49 let. Odpovídali například na otázku, které místo považují za zanedbané. Nejčastěji označovali budovy ve špatném technickém stavu a některá zanedbaná veřejná prostranství – kulturní dům Eden, budovu radnice, obchodní centrum Květ a Ostružinovou ulici, okolí stanic metra Strašnická a Skalka, areál Koh-i-noor nebo Košickou, Bulharskou a Počernickou ulici. A jelikož Praha 10 nemá žádné ústřední náměstí, chtěli jsme vědět, který prostor vnímáte jako centrum právě vy. Ve Vršovicích z toho vycházelo vítězné především okolí nákupního centra Eden, Kubánské náměstí, Moskevská ulic, nám. S. Čecha, ve Strašnicích okolí stanic metra a park Na Solidaritě, v Malešicích okolí novější výstavby v Plaňanské ulici a v Záběhlicích okolí obchodních center Květ a Cíl. Další zajímavosti už můžete prozkoumat sami. Kompletní výsledky budeme nyní diskutovat s příslušnými odbory radnice, abychom mohli aspoň některé podněty vyřešit.

— Iva Hájková,
oddělení strategického rozvoje a participace

KDE VÁM CHYBÍ ZELEN?

DESÍTKA ≠ HOVÍNKÁ

NEROVNÁ SE

Za úklid nepořádku platíme měsíčně **statísice**.

Děkujeme vám všem, kteří chráníte veřejný prostor.

FOTOGRAFOVÁNÍ SE DÍKY DIGITALIZACI ZDEMOKRATIZOVALO

Pod naprostou většinou ikonických, typických černobílých fotografií Václava Havla z období jeho prvního prezidentství je autorsky podepsán Tomki Němec. Určitě si některou z nich vybavíte – V. H. zaskočený vlnou na mořském pobřeží v Portugalsku, usmívající se při setkání s Rolling Stones nebo zabraný do práce ve svém bytě s výhledem na Vltavu... Tahle „hradní“ služba přinesla tehdy sotva třicetiletému fotografovi věhlas a otevřela mu cestu prakticky do celého světa. Dnes už se místo oceňovaných reportáží na zakázku věnuje spíše volné dokumentární tvorbě. Až někdy půjdete Kodaňskou ulicí, nemůžete našeho uměleckého souseda minout – poznávacím znamením je jeden z prezidentových snímků ve výkladci.

Co vy a Praha 10?

Já jsem v životě měnil bydliště poměrně často a na Desítku jsem se poprvé přistěhoval někdy kolem roku 1992. Žil jsem dlouhá léta v Žitomířské ulici, pak jsem se přesunul na Prahu 8 a před nedávnem jsem se do Vršovice zase vrátil. Moje zdejší historie je ale ještě delší a spletitější, protože už před revolucí jsme si s Františkem Hrabcem na místním „ópébéhá“ (Obvodní podnik bytového hospodářství, který v dobách socialismu spravoval státní bytový fond – pozn. red.) požádali o fotografický ateliér a byla nám přidělena su-

terénní místnost ve Slovinské ulici. A v tomhle studiu, které jsem později odkoupil a zrekonstruoval, jsem pracoval celých těch třicet let. I když mělo kouzelnou atmosféru, před dvěma lety jsem ho nakonec prodal kvůli poměrům v tamním „esvéjčku“ (společenství vlastníků jednotek, která spravují domy s nyní již soukromými byty – pozn. red.). Vršovice tak pro mě představovaly vždy moje pracovní místo, ale nemůžu říci, že jsem zdejší patriot, který tady třeba jako malý chodil s tátou na Bohemku nebo na procházky k Botiči. Vždycky jsem hodně migroval, nejen po celé Praze, ale i v zahraničí – už v dětství jsem žil s rodiči v Egyptě, bydlel jsem také v Klánovicích nebo v Podkrkonoší.

V Kodaňské ulici máte nyní pronajatý prostor. K čemu slouží?

Mnoho let jsem chodil kolem domu na Kodaňské a vždy jsem si říkal, že by bylo fajn mít takový prostor k dispozici. Díky náhodě a osudu se mi ten „sen“ splnil. Dal jsem slovo s majitelem a loni 1. září jsme podepsali smlouvu. Vytvořil jsem tu malou galerii, v plánu jsem měl hned od začátku pořádat workshopy a projekce fotografií, když do toho přišla další covidová vlna. Všechno tak nabralo trochu jiný spád a rytmus, ale původní záměr a myšlenku jsem neopustil. Prostor využívám každodenně ke své práci a je mi tu dobře. Mám to i blíž do své oblíbené kavárny Prostě kafe.

Co se vám na současné Desítkě nejvíce líbí?

Mám velmi rád naši ulici s přilehlým parkem. Pro mě je to příjemný, otevřený bulvár, který mi odjakživa připadal jako taková malá Pařížská. Když zapadá nebo ráno vychází slunce a dívám se pod různými úhly, které světlo zrovna nabízí, tak to jsou úžasné pohledy. Nelíbí se mi špína. Sice se tady zlepšil úklid nepořádku, který probíhá i mimo běžný svoz odpadu, ale celkově by ulice mohly být čistější. Co mi opravdu vadí, je bezohlednost některých majitelů psů, kteří dovolí svým mazlíčkům kálet na ulici a očůrávat fasády domů, obchodů i kaváren.

Malebnost okolí Kodaňské ulice je nesporně daná také podobou zdejších domů. Fotíte rád architekturu?

Především mě zajímá dokument a reportáž, fotím převážně venku. Takže i architektura je součástí scény. Ale nevěnuji se jí zvlášť.

Kdybychom měli čtenářům přiblížit, co jako uznávaný fotograf v současnosti fotíte, co vás živí?

Již zhruba devět let tvořím cyklus „Prahou...“, protože v tomhle městě trávím nyní mnohem víc času, než když jsem cestoval. Před lety se mi naskytla možnost dokumentovat kampaň Tomáše Hudečka, když chtěl obhájit primátorský post. Zpočátku se mi do toho nechtělo, ale když odsouhlasili můj nápad fotit na mobil a černobíle, tak jsem do toho šel. Dostal jsem iPhone a víc než měsíc jsem každý den od rána do večera Tomáše doprovázel a fotil. A jak jsem jezdil křížem krážem po Praze, začal jsem si tím mobilem fotit i pro sebe. Postupně jsem tomu propadl.

Jak pro mě novému způsobu fotografování, tak městu. Přerostlo to do svébytného cyklu, který jsem začal sdílet na sociálních sítích. Je v podstatě jedno, zda fotíte levným nebo superdrahým foťákem, důležitý je vždycky obsah. Většinou s sebou nosím svoji oblíbenou Leicu, ale část věcí fotím dál i na mobil. Baví mě to, pořád něco objevuji, zjistil jsem, že některé části Prahy vlastně moc neznám, zejména periferii. Mám rád hlavně stará, až archaická místa, něco zapomenutého. Za nějaký čas bych toto téma rád shrnul do knihy. Kromě toho od narození fotím svého syna, možná to zní absurdně, protože to dělají asi všichni rodiče, ale je to jedno z mých nejmilejších a nejbližších témat. Přibližně od roku 2010 se více soustředím na svoji volnou tvorbu a omezil jsem práci na zakázku. Fotím si, co chci, a věřím, že jednou vydám obsáhlou monografii. Co se týká obživy, mám velké štěstí a radost, že si ode mě lidé kupují fotografie. Dělán také individuální konzultace, projekce a komentované přednášky jak pro jednotlivce, tak pro širokou veřejnost. Vystavuji a publikuji.

Jak se mění vaše profese v době, kdy už fotí prakticky každý? Jak se dnes pozná kvalitní fotograf?

Na tuto otázku není jednoduché odpovědět, protože je to individuální, pocitová věc. Znáám fotografy, kteří fotí skvělé věci, ale málokdo je zná. Ani se často fotografií

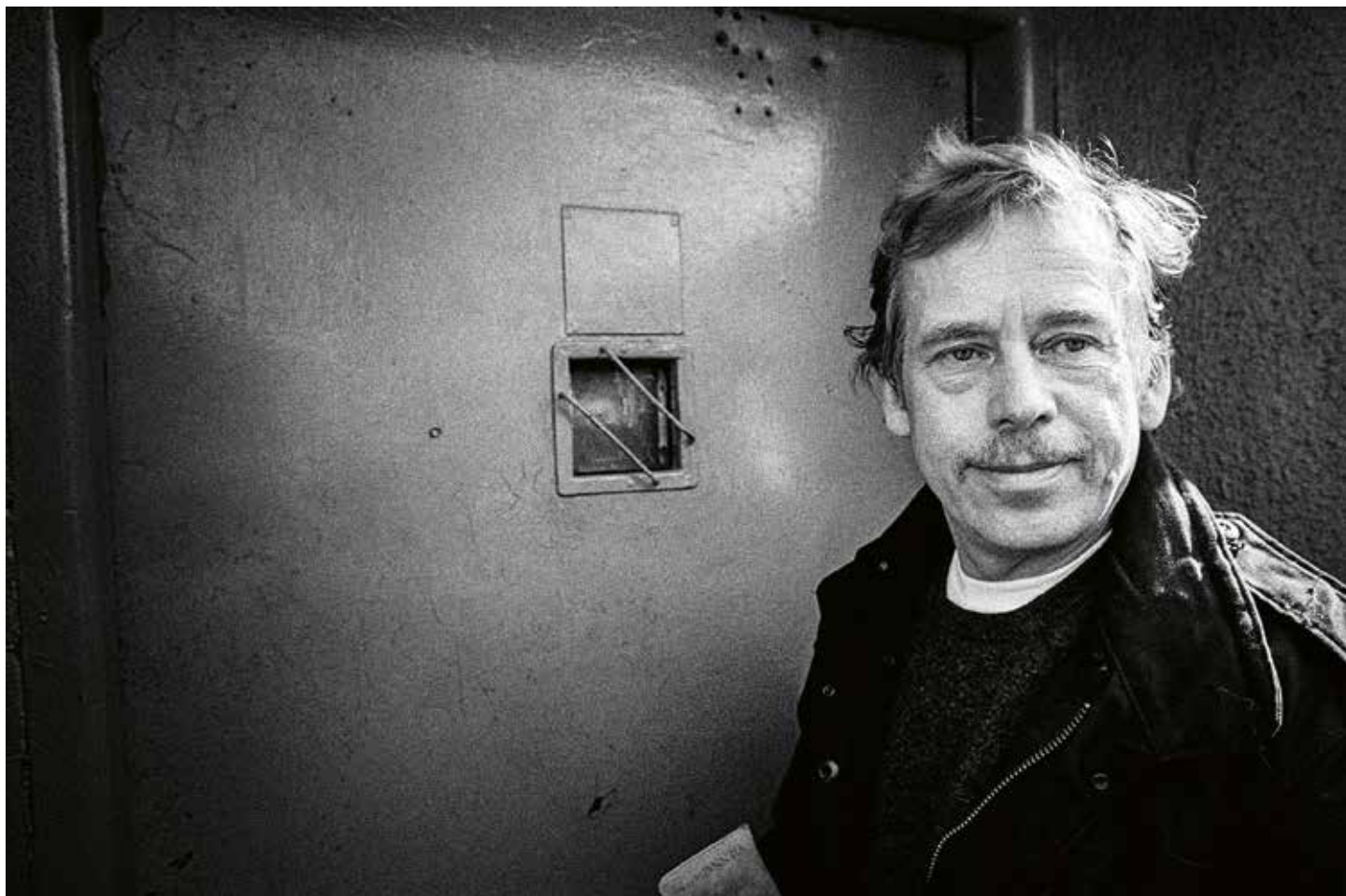
neživí. Přesto vytvářejí krásná díla. Fotografování se díky digitalizaci zdemokratizovalo, což si myslím, že je dobře. Na druhou stranu já jsem ještě před deseti lety vyvolával filmy a zvětšoval fotografie klasickým způsobem ve fotokomoře. Tam se mi nemohlo stát, že bych pod zvětšovákem udělal technicky stejnou zvětšeninu. Každý fotograf měl jiné postupy, vývojky, způsob zpracování a tak dále. V digitálním světě se často používají stejné počítačové programy, filtry a úpravy. Například když chci mít zrnitou fotografii, přidám plug-in na zrno. Možností je mnoho, ale podoba je stejná. Dalším aspektem digitalizace je změna postavení a práce fotografa. V případě reportážní fotografie se vše proměnilo. Redakce dříve měly víc financí, mohly posílat fotografy do zahraničí a poskytovaly jim dostatek času a podpory pro vznik autentických reportáží a fotoesejů. Dnes si koupí nebo objednájí fotografie od agentur, které pokrývají celý svět a kde pracují místní fotografové za minimální náklady. Je to taková „globalizace online“. Například když jsem dříve fotografoval pro rozhovor, tak jsem s daným člověkem mohl strávit den nebo dva, aby ve výsledku byla užita jedna fotografie. To už je absolutně nemyslitelné, za stejnou dobu nyní musíte zvládnout vyfotit více věcí. Všechno se zrychlilo, žije se online, tlak na výsledek je obrovský. Ve svém důsledku se vše podřizuje času a rychlosti.

A zdá se vám, když si dnes prohlížíte noviny nebo časopisy, že to vede ke snižování kvality?

Já jsem rád, že se naše profese otevřela a odstranila výlučnost možností a „hyperjmen“. Kdyby nenastala digitalizace, tak by tato profese vzhledem ke vstupním nákladům zůstávala pro mnohé talenty obtížně dosažitelná. Dnes se talent, při troše štěstí, může prosadit bez ohledu na drahé technické vybavení. Problém současných tištěných médií v Česku spatřuji v tom, že jim chybí kvalitní a zkušené obrazoví redaktori, někdo, koho potřebujete mít po ruce, kdo skutečně ví, s čím pracuje. Někdo, komu dodáte soubor fotografií, a on správně vybere a poskládá celý příběh, aby čtenáře-diváka zaujal.

Na facebooku a instagramu rád doprovázíte svoje snímky psaným textem. Kdy fotka potřebuje doplnit příběhem?

To jsou zkrátka sociální sítě. Dávám-li na instagram nějakou archivní fotografii, tak mi připadá užitečné uvést kontext. Nedávno jsem třeba vzpomínal na Ivana Magora Jirouse a myslím, že mladší ročníky by bez popisků nevěděly, že kdysi s ním probíhal nějaký soud a my jsme se museli ukrývat na záchodcích soudní budovy, abychom z něj mohli pořídit fotku. Také si říkám, že jsem přece jenom v druhé třetině života a mám za sebou docela neuvěřitelný příběh. Rád komunikuji s lidmi, zajímá mne jejich reakce, obohacuje mne to. Mám rád zpětnou vazbu. »

O čem je vaše nová kniha s názvem „Amerikánka, etc.“?

V období první covidové vlny jsem začal fotit vyprázdňovanou Prahu a současně jsem se zaujetím sledoval a dokumentoval práci organizace „Medici na ulici“, což je spolek studentů tří lékařských fakult, kteří v terénu poskytují zdravotní ošetření bezdomovcům. Na facebook jsem dal fotografii s popiskem „zítra na ulici můžu být i já“. Měla značný ohlas a všimla si toho paní, která mne propojila s režisérem Viktorem Taušem. Režisér Tauš se rozhodl, že svým divadelním představením Amerikánka podpoří projekt „Medici na ulici“ a později i organizaci „Dobré víly dětem“, která se věnuje dětem v dětských domovech. Amerikánka je příběh holky, kterou současně hrají herečky Eliška Křenková a Tereza Ramba. Příběh holky, která se v osmdesátých letech vrátí do normalizačního Československa, kde putuje postupně od pěstounské péče do děčáku, pastáku... Představení se vždy hrálo mimo klasické divadlo, v překvapivých prostředích, bez diváků a vysílalo se online v jednom neseštěřihaném záběru. Mé první focení proběhlo ve výběhu pro hyeny v zoo ve Dvoře Králové, což bylo na focení, i bez přítomných zvířat, poměrně náročné. Ale úplně mě to nadchlo. V průběhu roku se streamovalo mnoho dalších podob Amerikánky, třeba z lomu u Berouna nebo z letištní ranveje, a pěkně se to skládalo. Postupně se přidávala i jiná divadelní představení mimo Amerikánku, která se v knize objeví, a označil jsem si je v názvu pod zkratkou etc. Kniha vzniká jako budoucí vzpomínka na

covidové období, na dobu, kdy kultura zkoušela různé formy, jak se dostat k lidem domů. Původní termín, kdy kniha měla být hotová, tedy do Vánoc, se bohužel prodloužil. Věřím, že na jaře 2022 ji dostanou všichni, kteří se svým příspěvkem skrze sbírku na jejím vzniku podíleli. Covid se podepsal na všem, včetně nedostatku papíru k tisku.

Nerad bych vás s tím tématem obtěžoval, ale přece jen se aspoň lehce dotkneme Václava Havla, od jehož úmrtí nyní uplyne deset let. Vzpomínáte na něj intenzivně někdy v posledních dobách?

Po nedávných parlamentních volbách mě napadlo, jak by se usmál tím svým zvláštním výrazem na tváři, kdyby se dozvěděl, že se komunisti nedostali do parlamentu. Sice to trvalo, ale stalo se to, pro mě konečně! A stalo se to demokratickou cestou, což je fajn, i když já bych byl po revoluci radikálnější. Ale u pana prezidenta Havla by teď určitě proběhla nějaká satisfakce. Neměl by škodolibou radost, protože to nebyl zlý člověk, ale mám pocit, že by mu to líto nebylo. Bude to znít jako klišé, já si na něj vzpomenu skoro každý den. V současné době připravuji dotisk mé již vyprodané knihy „Václav Havel – Tomki Němec, Fotografie“, o kterou si lidé stále píší a mají o ni zájem, což mne velmi těší. Jen s papírem je to jako v případě Amerikánky. Věřím, že po Novém roce se situace zlepší. Zájemci mohou vše sledovat na mých webových stránkách www.tomkinemec.cz.

Kromě Havlova výročí nás čekají také Vánoce. Máte rád to obvyklé focení do rodinného alba?

To víte, že to dělám. Už si na to doma všichni zvykli. Fotím kdykoli a kdekoli, cokoli, tedy i Vánoce. Nearanžuji, jen pozoruji a fotím. Prostě obyčejně neobyčejný život. Mám to tak rád. ✘

TOMKI NĚMEC

Narodil se v roce 1963 v Praze, ale v dětství žil s rodiči také v egyptské Alexandrii nebo v podkrkonošském Miletičíně. Po absolvování gymnázia pracoval jako fotolaborant a postupně se s prvními úspěchy věnoval i fotografování. V roce 1986 začal studovat na FAMU (Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění), ale o dva roky později studium přerušil kvůli nátlaku státních orgánů pro jeho společenské postoje a aktivity. Po odchodu z akademie se živil mimo jiné fotografováním svateb. V prosinci 1989 ho kolegové ze studentské fotografické agentury Radost oslovili, aby zaznamenal průběh volby Václava Havla prezidentem republiky. Původně jednorázové focení přerostlo v tříletý pracovní maraton, z něhož vzešly kromě jiného také dvě monografie. Po roce 1992 spolupracoval se zahraničními agenturami a publikoval v mnoha zahraničních periodikách. Dvakrát byl oceněn v prestižní soutěži World Press Photo. V současnosti se věnuje volné tvorbě, založené zejména na černobílé dokumentární fotografii.

MIROSLAV ŽBIRKA 1952–2021

Zasvěcené ta zpráva nepřekvapila, o jeho letitých problémech s oslabenou imunitou a vracejícími se zápaly plic se vědělo. Manželka Kateřina vyslovila jen pár hodin po smrti svého muže tvrdou pravdu: byla to jen otázka času. Přesto se z té zlé noviny těžce vzpomíná celá bývalá federace. Do „slepých uliček“ odešel Miroslav Žbirka, zpěvák, skladatel, textař, moderátor, nejslavnější Slovák žijící v Praze.

Posledních deset let byl navíc přímo občanem naší Desítky – nejprve bydlel v Žitomířské ulici ve Vršovicích a od února 2017 ve vile v Žernovské ulici ve Strašnicích. Obyvatelem hlavního města se ovšem stal mnohem dříve: téměř dvacet roků na přelomu tisíciletí byl doma pár metrů od Václavského náměstí, v paláci Lucerna. Právě tady se přitom už v roce 1984 odehrál zárodek příběhu, který z rodilého Bratislavana a po matce polovičního Londýňana nakonec udělal Pražana.

Tehdy s ním po vyprodaném koncertě v nejslavnějším českém sále přišla pořádit interview do studentského časopisu sedmnáctiletá gymnazistka. Zнала způsob, jak zadním vchodem obejít laviny fanoušků a (především) fanynek: přímo nad Lucernou totiž bydlela její babička. Rozhovor se nakonec nikdy neobjevil v tiskařské černi, zato se ale 8. října 1988 na Staroměstské radnici konal „sobáš“. Po šesti letech pendlování mezi Prahou a Bratislavou si pak kvůli dětem bylo třeba definitivně vybrat. Vyhrála česká metropole – a Kateřinin byt po babičce, se schody přímo naproti vchodu do Velkého sálu Lucerny. Mnozí, kteří

FOTO: PAVOL FREŠO

tu zpěváka náhodně potkali, se pak ptali, proč na večerní koncert nejsou nikde plakáty, že by si ho bývali nenechali ujít...

Když „nemoderný chalan“ (název jedné z jeho nejlepších desek a zároveň dokonalá charakteristika) se čtyřmi dioptriemi a bez jakýchkoli atributů hvězdnosti v roce 1982 ovládl anketu Zlatý slavík, kterou tehdy žila málem celá země, otřásl se Československo v základech: po patnácti letech někdo porazil Karla Gotta! Málokdo si přitom uvědomil, že se stalo něco ještě mnohem zásadnějšího: poprvé se nejoblíbenějším federálním interpretem stal Slovák. Překvapivý i překvapený vítěz – pro média tehdy spíše Miro než „západáček“ Meko – tím v českých zemích spustil lavinu slovenské popmusic, která pak převládala kolovrátkovou produkcí zdejších stájí kolem impresáriů Janečka, Vágnera, Štaidla nebo Hanniga a hudebně zachraňovala tuzemská osmdesátá léta.

Přes revoluční společenské změny se Meko (ted' už opravdu Meko) přenesl mnohem snáze než většina jeho generačních soupeřů z tehdy rozklížené branže. Objevil svět moderování a svůj talent pro něj: v nezapomenutelném pořadu Rhytmick předkládal

polistopadovým teenagerům to nejlepší z rozdělaných „nineties“ a poslední řadu talk show Doupě Meko Žbirka dotočil letos v létě. V roli posluchače stíhal zachytávat valící se trendy jako málokdo a ani ve vlastní tvorbě se nikdy vývojově nezasekl. Už v dobách vrcholné žbirkomanie si v polovině osmdesátých let troufl položit hlavu na špalek příklonem k elektronice, automatickým bicím a introspektivním textům třeba o „mysli neurotika“. Stejně směle svěřil v roce 2001 produkci nové desky dvojici producentů ve věku své starší dcery: z „Modrého alba“ se vyklubal triumfální návrat a umělecký vrchol kariéry. „Hudba je jediný obor, kde se starší učí od mladších,“ citoval Žbirka rád svého textaře Kamila Peteraje. Tomu hlavnímu přítom zůstal po všech čtrnáct autorských alb věrný – Beatles coby hlavní inspiraci, „několikaakordovkám“ a přesvědčení, že „nejde o to vyhrát Grammy, ale napsat co nejlepší skladbu. Důležité je mít song, potom nemusíš být každý den na obálce časopisu“.

Bez ohledu na to, co si kdo o jeho tvorbě myslel, není u nás a na Slovensku snad nikoho, kdo Meko Žbirku poznal a neměl ho rád. Věčný pohodář s nestrojeným vystupováním, hojně kořeněným britským humorem, kterému se nelze naučit, působil v prapodivné změní vztahů a „vztahů“ zvané šoubyznys jako zjevení. Sám za jediný opravdu temný den svého života považoval 2. únor 1969, kdy dobrovolně ukončil svůj život jeho idol, o osm let starší bratr Jason. Z jeho dávného popěvku, odposlechnutého v dětství v kuchyni, se pak po letech stala píseň „Mám černý deň“. Nejčernějším dnem fanoušků Miroslava Žbirky zůstane 10. listopad 2021. Žádný další několikaakordový popěvek ani „britsky“ úsměvná historka s nezbytnou zmínkou o Beatles už po něm nepřibude...

— Jiří Endler

POVZNESENÁ OSLAVA

Vzlet spojuje vršovické sousedy už přesně 100 let. A znovu to potvrdil v pátek 12. listopadu při velké oslavě svých narozenin. Tvůrci jejího programu čerpali inspiraci ze sokolských časů, z tradice původního biografu a noblesy slavnostních průvodů. Vše odstartoval odpolední workshop s klasickou filmovou promítačkou z analogové éry. Děti promítaly na dochované původní plátno grotesky s Charliem Chaplinem a slavným Pepkem námořníkem. V Rohovce si zase s výtvarnicí Evou Jiříčkovou mohly vyrobit vlastní originální domy.

Přesně v 16.00 hodin se od vršovické sokolovny vydal na cestu ke Vzletu jubilejní průvod v čele s dechovkou, kterého se zúčastnili sokolové, legiánáři, mažoretky a početná veřejnost. Zapojili se jak pamětníci starého kina z šedesátých let, tak návštěvníci dnešního kulturního centra. V cíli kurátorka Galerie Vzlet Denisa Václavová otevřela venkovní výstavu „Vršovická BIOGRAFIE“, složenou ze vzpomínek místních obyvatel. Ve velkém sále diváci zhlédli film „Až přijde kocour“ s Janem Werichem a Emilií Vášáryovou a vydařenou akci uzavřel jiskrný koncert swingového Orchestru Ježkovy stopy s tanečními vystoupeními.

— Sára Pospíšilová

ÚČASTNÍCI PRŮVODU. FOTO: JAN HROMÁDKO

PLATNOST V DOBĚ ODEVZDÁNÍ ČÍSLA DO TISKU.
SLEDUJTE AKTUÁLNÍ SITUACI.

KULTURNÍ DŮM BARIKÁDNÍKŮ

K Saratovská 3420/2a, www.kdbarikadniku.cz

KONCERTY

so 4/12 18.00

VZPOMÍNKY NA QUEEN

ne 5/12 20.00

THE TAP TAP

pá 10/12 20.00

OSKAR PETR BAND – VZPOMÍNKA NA MARSYAS

pá 17/12 20.00

MILOŠ MEIER: DRUMMING SYNDROME

Bubenická one-man show

so 18/12 17.00

SETKÁNÍ OSAD NA BARČE

Hrají: Gladly SW, Zelenáči, Nové struny, Sebranka, Štěpán Rak, Jan-Matěj Rak a Franta Vlček, moderuje Jakub Jiroušek

čt 23/12 19.00

POCTA ZUZANĚ NAVAROVÉ

Hrají: Jazz Elements

DIVADELNÍ POHÁDKY

ne 12/12 10.00

O PRINCEZNĚ, LUCIÁŠOVI A MAKOVÝCH BUCHTÁCH

ne 19/12 10.00

JAK VÍLA MODROVLÁSKA SPLNILA TŘI PŘÁNÍ

VZLET

K Holandská 669/1, www.vzlet.cz

pá 3/12 19.30

FRANTIŠEK SKÁLA A TŘASKAVÁ SMĚS

Na jednom hudebním pódiu se setkají výtvarníci František Skála, Petr Nikl, Mira Černý, Ondřej Černý a Petr Tichý, aby společně pokřtili svou debutovou desku s všeříkajícím názvem Debut.

ne 5/12 17.30

MIKULÁŠSKÁ VE VZLETU

Napsal nám Mikuláš a jeho vykutálená parta, že se zastaví ve Vzletu...

st 8/12 a čt 9/12 19.30

SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ

Nelítostný boj rozvášněných eg o pozice a dominanci na výsluní společenského jeviště v autorském projektu Divadla Vosto5. Dramatický formát postavený na půdorysu klasické schůze společenství vlastníků bytových jednotek.

so 11/12 16.00

O NEJKRÁSNEJŠÍM VÁNOČNÍM SVĚTLE

Koncert barokního orchestru Collegium 1704 s lektorkou Klárou Boudalovou pro děti a jejich rodiče. Vhodné pro děti od předškolního věku.

ne 12/12 19.30

MIRABILE MYSTERIUM

Koncert Collegia Vocale 1704 představuje výjimečný a málo uváděný vokální repertoár.

út 14/12 a st 15/12 19.30

SENTIMENTAL

Noc, kdy na Kavčím plácku umřel Michael Jackson a Orestés se na to jenom díval.

Intenzivní ponor do minulého času. Hradecký divadelní festival, Kavčí plácek, vojenský stan Vosto5ky a uplynulé roky. Přijďte si dát skutečné pivo na simulovaný festival. Nebo naopak?

pá 17/12 15.00

BAJAJA

Hledá se hrdina, značka: spěchá! Loutková pohádka pro děti od 6 let, hraje Studio Damúza.

ne 19/12 15.00

MEDVĚDÍ PRINC

Do světa, kde rodiče nečtou pohádky a děti si je nevyprávějí, kde pohádkové bytosti mizí anebo přestávají věřit, že něco jako pohádka ještě vůbec existuje, přicházejí dva lidé, kteří to takhle nenechají. Pohádka pro děti od 4 let, hraje Studio Damúza.

po 20/12 19.30

KUPĚ VE VZLETU

Rozhlasový moderátor Pavel Pláteník si spolu se sólistou příbramského divadla Karlem Krautgartnerem zvou do své talkshow dva neotřelé hosty.

VRŠOVICKÉ DIVADLO MANA

K Moskevská 967/34, www.vrsovickedivadlo.cz

pá 3/12 19.30

GIN GAME

Život jako karetní partie v nesentimentální a velmi reálné komedii. Hrají: Z. Kronerová, D. Sitek

ne 5/12 15.00 a 18.00

KDYŽ JE V PEKLE NEDĚLE ANEB MIKULÁŠ V MANĚ

Mikulášská pohádka o čertech závislých na televizi. A po ní přijde do Many Mikuláš... Hrají: herci Docela velkého divadla Litvínov, moderuje: David Frýdl, ředitel VDM

po 6/12 16.00

KONCERT (NEJEN) PRO SENIORY PRAHY 10

Vánoční koncert pořádaný městskou částí Praha 10 ve spolupráci s Vršovickým divadlem MANA. Účinkuje: Dětský sbor Rolnička

út 7/12 19.30

MATKA

Mimořádně aktuální klasika české literatury od Karla Čapka. Hrají: J. Smutná, D. Sitek, A. Bílík, I. Koreček, J. Blažek, M. Vejdělek, L. Stírský Hädler

čt 9/12 19.30

MÁMA ŘÍKALA, ŽE BYCH NEMĚLA

Čtyři generace žen a žádná se nechce podobat své matce! Hrají: M. Málková, D. Černá, R. Fiedlerová, S. Černodrninská

pá 10/12 19.30

PODZIMNÍ SONÁTA

Matka s dcerou, nenaplněné životní osudy v komorním dramatu Ingmara Bergmana. Hrají: D. Batulková, L. Štěpánková, M. Kačmarčík, D. Pfauserová / T. Vítů

so 11/12 19.00

VÁNOČNÍ KONCERT VÁGLAVA NECKÁŘE

Zpěvák v doprovodu skupiny Bacily, symfonického kvarteta a dětského sboru Pueri gaudentes uvede své neznámější písně a balady. Koncert se koná ve velkém sále kostela v Husově sboru.

po 13/12 19.30

TA TŘETÍ

Existuje recept na štěstí se zárukou? Člověk má přece milovat hlavně sebe. Divadelní adaptace klasického románu Jaroslava Havlíčka. Hrají: L. Jurek, D. Pfauserová, S. Jachnická, V. Janků, P. Klimeš, L. Stírký Hädler

út 14/12, po 20/12, čt 30/12 19.30 a pá 31/12 20.00

M*A*S*H

„Major Houlihanová, jsem moc rád, že jste tady.“ Kultovní seriál poprvé na divadle!

Hrají: T. Novotný, Z. Kalina, L. Jurek, P. Klimeš, M. Vejdělek, M. Vykus, O. Černý, H. Hornáčkova, V. Svojtková, T. Nekudová, V. Hanzl

so 15/12 19.30 (derniéra)

LETNÍ DEN

Čeho jsou muži schopni, když mezi ně vstoupí rozmarná žena? Komédie S. Mrožka. Hrají: Z. Kalina, D. Rous a P. Tenorová / M. Málková

so 18/12 20.00

ZEMĚ ČESKÁ, DOMOV MŮJ?

Pravdivý příběh hrdinů, kteří stáli u zrodu svobodného Československa. Hrají: J. Hofman, M. Málková, M. Kačmarčík, V. Udatný

ne 19/12 19.30

VÁNOČNÍ KONCERT ONDŘEJE ŠKOCHA

Hrají: O. Škoch, kapela Napořád a hosté

út 21/12 19.30

SMUTNÁ NEDĚLE

Příběh hitmakera, který dokázal krize, války i totalitu přetavit do nesmrtelných písní. Hrají: Z. Kalina, P. Klimeš, K. Bohatová, P. Ožana

po 27/12 19.30

TEROR

Zabije stovky lidí, aby zachránil tisíce. Zločinec, nebo hrdina? Vy rozhodnete. Hrají: Z. Kalina, M. Kačmarčík, L. Jurek, T. Novotný, J. Smutná, D. Sedláková

OLDSTARS / H2O – BYTOVÉ DIVADLO

H2/O

K Košická 71/21, www.oldstars.cz

st 8/12 20.00

VZTEKLÍ PSI

V dobách, kdy v ulicích Los Angeles vládli zločin a zrada číhala za každým rohem, naplánoval jeden starý muž loupež, která změnila všechno. Hrají: K. Lepšík, J. Maršál, M. Kryška, V. Šamárek, J. Šípal, J. Hausenblas, C. Janeček a L. Sahula

pá 17/12 20.00

VŠECHNY BÁJEČNÉ VĚCI

Hlavní a jedinou postavou hry Duncana Macmillana je chlapec, který má za 80 minut jeden jediný úkol – přesvědčit nejen svou matku, že na světě existuje milion věcí, kvůli kterým stojí za to se nezabýjet... Hraje: D. Krejčík

út 21/12 20.00

MUČEDNÍK

O náboženském fanatismu, terorismu a povrchnosti dnešní společnosti. Hrají: O. Polák, J. Bobeš Havelka, K. Vaňkátková / T. Střihavková, B. Waschingerová, M. Zemánková, K. Fittnerová, V. Zemánek a K. Lepšík / A. Brukner

STRAŠNICKÉ DIVADLO

K Solidarity 1986/53, www.strasnickedivadlo.eu

pá 17/12 19.30

PRACHY JAKO BY Z NEBE PADALY

Bezstarostný pár Bruno a Laurence objeví jednoho večera v obýváku peníze. Ani jeden z nich je tam ale nepoložil... Komédie o penězích, které nás přivádějí k šilenství. Hrají: M. Kuklová, F. Slováček jr., M. Sochor, L. Vojtová. Po představení se stanete účastníky naší herecké afterparty v divadelním klubu, jako dárek vám nabídneme občerstvení a připítek.

čt 30/12 18.00

BOEING – BOEING ANEB TŘI LETUŠKY V PAŘÍŽI

Alexander je úspěšný pařížský architekt, kterému monogamie nic neříká. Svůj milostný život koordinuje s letovým řádem, který se zdá být dokonalý. Hrají: J. Chvalovský / M. Sochor, M. Šimůnek, B. Mottlová, D. Býmová, L. Vojtová, M. Dolinová / M. Bittnerová

BR DIVADLO

BR divadlo

K Úvalská 1357/28, Praha 10, www.brdivadlo.cz

so 4/12 19.19

JEDNA NOC

Divadelní představení spojené s besedou o nemoci AIDS.

ne 5/12 15.15

MIKULÁŠSKÁ S VILÍKEM

Těšíte se na Mikuláše stejně jako Vilík?

ne 12/12 15.15

VILÍKOVA DĚTSKÁ VÝTVARNÁ DÍLNA

S mluvícím kocourem Vilíkem a našimi lektory

KULTURNÍ SERVIS

si vyrobíte dárek pro své blízké nebo loutku a společně si zahrajeme divadélko.

čt 16/12 19.19

JÓ, TEN ČECHOVI!

Dvě aktovky od jednoho klasika, za účasti publika v nezvyklých rolích...

ne 19/12 15.15

VÁNOCE S VILÍKEM

Co vás nejvíc baví na Vánocích? Dárky, vánoční zvyky nebo stavění sněhuláka? S mluvícím kocourem Vilíkem si užijete od všeho pořádnou porci, zazpíváte si koledy a zjistíte, že to všechno může být pořádná legrace!

KINO PILOTŮ

📍 Donská 168/19, www.kinopilotu.cz

FILMOVÉ PREMIÉRY

2/12 – BENEDETTA / DOKUD NÁS BŮH NEROZDĚLIL / RESIDENT EVIL: RACON CITY; 9/12 – MŮJ SOUSED TOTORO / SNĚŽIT UŽ NIKDY NEBUDE / WEST SIDE STORY / ZA SOUMRAKU; 16/12 – DRAČÍ PRINCEZNA / SPIDER-MAN: BEZ DOMOVA; 22/12 – KINGS-MAN: PRVNÍ MISE; 23/12 – THE MATRIX RESURRECTIONS

KINO NEJEN PRO SENIORY
vždy v pondělí od 15.00

13/12

KAREL

Celovečerní dokumentární film přináší ojedinělý pohled do soukromí a duše Karla Gotta. Režisérka Olga Malířová Špátová s ním natáčila v průběhu posledního roku jeho života.

20/12

KDYŽ UŽ ČLOVĚK JEDNOU JE...

Film mapuje klíčové okamžiky života Jana Wericha.

27/12

ZÁTOPEK

Výpravný film režiséra Davida Ondříčka, věnovaný sportovnímu i životnímu příběhu čtyřnásobného olympijského vítěze.

VLC WALDES

📍 Moskevská 262/57,
www.vlCWaldes.cz

po 6/12 a 13/12 18.30

VIZIONÁŘ JINDŘICH WALDES

Komponovaný pořad k 145. výročí narození a k 80. výročí úmrtí slavného vršovického průmyslníka.

st 8/12 18.30

NA KÁVĚ S OTOMAREM DVOŘÁKEM

Hostem bude redaktor a publicista Václav Žmolík.

so 18/12 18.30

PROMÍTÁNÍ FILMU S VÁCLAVEM HAVLEM

TRMALOVA VILA

📍 Vilová 91/11, www.trmalovavila.eu

čt 16/12 18.00

VEČER O VÁCLAVU TALICHOVI

Setkání zasvěcené dirigentu světového jména k 60. výročí jeho úmrtí. Moderuje historik, publicista a teatrolog Jaroslav Someš. Rezervace na tel. čísle 775 234 343 nebo mailem na produkce@foibos.cz.

pá 17/12 13.00

UCTĚNÍ PAMÁTKY JANA KOTĚRY

Položení květin k hrobu slavného architekta na Vinohradském hřbitově.

so 18/12 10.00–18.00

SALON JANA KOTĚRY

Den otevřených dveří – v den 150. výročí narození architekta si vás dovoluujeme pozvat na prohlídku Trmalovy vily. Rezervace na tel. čísle 775 234 343 nebo mailem na produkce@foibos.cz.

VÝSTAVY

JAN KOTĚRA – UČITEL BYDLENÍ

Stálá expozice a výstava s nábytkem Jana Kotěry, která připomíná 150. výročí architekta a narození.

do pátku 31/12

JAN KOTĚRA A MODERNÍ ČESKÁ ARCHITEKTURA

Výstava představující nejvýznamnější stavby Jana Kotěry a jeho žáků.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA

📍 Dům čtení, Ruská 1455/192, www.mlp.cz

st 15/12 18.00

ČTENÍ NA ZIMNÍ MĚSÍCE

Hledáte knihy, které byste si mohli číst v dlouhých zimních měsících? Dramaturg Domu čtení Josef Straka a knihovník Vojtěch Vacek představí zajímavé knižní tituly.

Donášková služba pro seniory

Bydlíte poblíž knihovny, ale z důvodů, jako je náledí, bolest či nachlazení, si do pobočky nemůžete dojít? Obráťte se na svého knihovníka s prosbou o donáškovou službu. Momentálně funguje na pobočkách Korunní, Skalka a Dům čtení.

PILOTI FILMU VÁS VÍTAJÍ NA PALUBĚ

Tradiční biograf, navzdory různým předpovědím, ještě není mrtvá instituce. Stále má své příznivce, kteří místo prefabrikovaného vzhledu multiplexů dávají přednost něčemu originálnějšímu. Nostalgie, genius loci ve starší zástavbě, nedbalá elegance a lehká ležérnost, komornější lidské měřítko, propracovanější filmová nabídka nebo třeba atraktivní výtvarný styl – každý z nás může mít jiný důvod, proč i dnes zamířit do kina, jaké si pamatuje třeba z dětství. Jedno takové – Kino Pilotů – najdete ve Vršovcích ve funkcionalistickém činžáku, kde bylo otevřeno už ve třicátých letech.

Po revoluci byl dům vrácen v restituci, což mělo za následek ukončení provozu kina a jeho přebudování na squashové kurty. Následovala éra hudebního klubu, která se sousedům úplně nezamlouvala kvůli hluku rozléhajícímu se v železobetonové konstrukci. Když si tedy na konci roku 2014 zdejší zanedbané prostory vyhlédli manželé Alžběta a Jan Macolovi, aby jim vrátili původní funkci biografu, museli o svém záměru přesvědčit nejprve hygienickou stanici. Povedlo se, takže v dalším roce se už mohla rozběhnout rekonstrukce. Pan Macola je původní profesí filmový producent a pro hrané i dokumentární snímky, které pod jeho rukama vznikají, potřeboval zázemí, kde by je mohl představit divákům. Hledal poblíž svého bydliště na rozhraní Vinohrad a Vršovců a jeho úsilí se naštěstí osudově protnul se souběžnou změnou majitelů domu v Donské ulici.

Vybere si skoro každý

V rámci stavebních prací došlo k úpravě původního kinosálu, který byl zvukotěsnou stěnou rozdělen na dva menší s kapacitou 84 a 70 sedaček, a dispozice hlediště se v obou případech pootočila o 90 stupňů. Záměr byl logický – připravit prostředí pro alternativní programovou skladbu. V někdejší sklepě proto přibyl ještě malý promítací prostor pro 16 diváků. Slavnostní zahájení provozu nastalo 7. března 2016 a díky svému vnitřnímu uspořádání toho kino zvládne uvést opravdu hodně. Nabídka je také obsahově pestrá, protože podle Jana Macoly je důležité oslovit široké divácké spektrum: „Nepatříme do kategorie artových kin, označujeme se jako kino pro lidi. Víme, že v okolí žijí různé skupiny obyvatel, takže nemáme problém hrát mainstreamové kusy, jako je James Bond nebo Duna, na které se sami rádi podíváme, na druhou stranu hrajeme české dokumenty, hostíme festival izraelských filmů nebo část přehlídky Mezipatra.“ Přesto tady nespátříte úplně všechno, co filmový trh vychrlí. O dramaturgii se stará Alžběta Macolová, pro

niž je důležité subjektivní posouzení kvality: „Máme elementární filtr – když se kroutíme už u traileru, tak to nenasadíme.“

Udělejte si svoje kino

Velikost zdejších sálů je optimální pro konání různých doprovodných akcí. Ledacos je tu možné, majitelé kina nabízejí otevřenou platformu. Pokud si třeba natočíte několika-minutový „kraťas“, můžete si do kina pozvat svoje známé a uspořádat soukromou premiéru. Stejně tak si zájemci pronajímají sál pro uzavřené projekce filmů, často této možnosti využívají firmy. Vztah k chození do kina si tu budují také děti z okolních mateřských a základních škol a vstřícnost pociťují i rodiče, kteří přivedou své potomky. Mají tu například zvýhodněné vstupné pro děti a většinou pro ně každý den promítají aspoň jeden film – oblíbené jsou především víkendové ranní projekce. Mimo zájem provozovatelů nezůstávají ani senioři, kteří mohou k návštěvě kina využít klidnější odpolední dobu.

Provozní strasti

Kino Pilotů poměrně brzy našlo svou tvář a ustálilo se ve skladbě nabízených filmů, která má odezvu u diváků. Poněkud svízelnější situace panovala po stránce běžného provozu. Nejprve bylo nutné vymyslet manažerskou strukturu, vybrat do ní vhodné a motivované lidi a popasovat se s fluktuací. „Zrovna na začátku roku 2020 jsme si říkali, že už víme, jak má všechno vypadat, našli jsme tu správnou sestavu a všechno hezky funguje. No, a pak se všichni brigádníci rozprchli a teď to budujeme prakticky celé znovu. Navenek to vypadá, že v kině se řeší jen, co se bude promítat, ale to je jen těch nejhezčích 10 procent. Hlavně se musíte postarat, abyste měli všude uklizeno, na záchodě papír a v baru dostatek piva, což není samozřejmé,“ popisuje Jan Macola, který v současné době dává práci zhruba patnácti kmenovým i externím zaměstnancům. Ostatně kino jede na plné obrátky, promítá se tady nepřetržitě po celý rok s výjimkou Štědrého dne a na ceduli před

hlavním vstupem můžete pravidelně napočítat i deset filmů na každý den.

Lokální patrioti

Manželé Macolovi se nedávno se svým kinem zařadili mezi trojici subjektů, které začaly provozovat nové kulturní centrum v nedalekém Vzletu. „Pro nás je důležité, aby se zdejší lokalita proměnila v určitou kulturní zónu. I když nejsme na první pohled přímo v centru, tak už tady vzniká řada originálních projektů. Spojili jsme se s kamarády z Vosto5ky a Collegia 1704, protože mají bohaté zkušenosti a jsou schopní sem přilákat další lidi,“ vysvětluje motivaci ke společnému podniku Jan Macola. Naopak podle Alžběty Macolové se jako neproveditelný ukázal původní záměr, že by kino pravidelněji využívalo velký sál ve Vzletu: „Pokud to měl být multifunkční prostor, tak bychom museli investovat další miliony do techniky a vybavení, a stejně by to byl jenom kompromis. Spolupracujeme tedy na tamních přednáškách a podílíme se na synergickém efektu vzájemné podpory.“ Konkurence další kulturní nabídky se provozovatelé kina nebojí, naopak jsou rádi, když si obyvatelé Vršovců mohou vybrat, kam se půjdou bavit. „Nás ohrožuje jedině Netflix. Ten nám bere diváky, a proto jim musíme poskytnout alternativu, založenou na sdíleném zážitku, na setkání s jinými lidmi. A je jedno, jestli to budeme my, Vzlet nebo další kino někde v sousedství. Všichni stejně děláme spíš veřejnou službu než byznys,“ uzavírá Jan Macola. A tenhle ryzi nadšenecký přístup se vyplácí, protože lidé se letos po předposlední covidové vlně do Kina Pilotů vrátili ve stejném množství, v jakém chodili před pandemií.

KINO PILOTŮ

Donská 168/19, Vršovce
tel.: 723 985 986
e-mail: kinopilotu@mimesis.cz
<https://kinopilotu.cz/>

VÁNOCE SLAVNÝCH

I když jsme si to v létě možná nemysleli, ani letos se Vánoce v obecném povědomí ještě nevymaní ze stínu koronavirové pandemie. Přesto asi většina z nás vzhlíží k nadcházejícímu svátečnímu období s nadějným očekáváním odpočinku, klidu a rodinné pohody. Přetrvávající nepříznivá situace nám také nabízí příležitost k zamyšlení nad samotným smyslem vánočního příběhu a naším vztahem k němu. Svým osobním prožitkem nám mohou trochu napovědět známé osobnosti z Prahy 10, kterým jsme položili trojici otázek:

- 1 Co je podle vás podstatou Vánoc, kterou nezmění ani epidemie?**
- 2 Potrpíte si na předávání dárků a jiné vánoční zvyky?**
- 3 Jakou vzpomínku na Vánoce máte nejraději?**

LUKÁŠ HEJLÍK

herec a gastronomšesenc, autor projektu *Listování a Gastromapa*

FOTO: ADRIANA FIALOVÁ

1 Vědět, že jsou ty Vánoce, že jsme to stihli všechno zařídit, nakoupit, udělat si hlavy, zařídit věci, i když to byl jako každý rok fičák. Jak naivní, když si člověk uvědomí, co musela stihnout Marie s Josefem při své pouti, než dorazili do Betléma a našli ten klidný chlívěk. Ale vlastně je to stejný, jen o 2021 let později, v jiné době, s jinými problémy, starostmi, ale i radostmi.

2 Rozhodně! Nejvíce asi ctíme štědrovečerní večeři, rybu na talíři, nevstávání od stolu, dokud nezazvoní tajný zvoneček. A taky o svátcích rád vytahuju „Vánoční knížku“ od Terezy Říčanové a každoročně ji rodině čtu.

3 Možná když jsem byl malý a držel v ruce chechtací pytlík a byl jsem rozchechtaný od ucha k uchu, aspoň tak připomíná černobílá fotografie, kterou prolínají i matné vzpomínky na ty moje dětské Vánoce. Pak puberta, kdy jsem jed, pak rozbalil dárky a zase jed, pak čučel na televizi a pak zase jed. A pak první Vánoce s mou Verunkou, kdy jsme měli pro sebe velké překvapení, oba dva, ve dvou stejně velkých krabicích a byli jsme si jisti, že je v nich úplně to samé. Nebylo. Ale rozbalování bylo fakt zábavně napínavé.

LUCIE GRÁNOVÁ

spoluautorka blogu *A Cup of Style*

1 Chtěla jsem říct svátky strávené s rodinou a nejbližšími, ale to uvidíme. Tam je pravda, že to možná epidemie trochu pokazit může. Tak doufejme, že alespoň svátky strávené doma, v klidu, s dobrým jídlem a dobrou náladou!

2 Stromeček zdobíme, cukroví pečeme a dárky si předáváme, ale nedá se asi říct, že bych si na to vyloženě potrpěla. Vánoční atmosféru mám ale moc ráda. Jako to nejdůležitější vnímám to, že ke konci roku zpomalíme, zavzpomínáme na uplynulý rok a užijeme si společný čas s rodinou.

3 Na Vánoce mám jen ty nejkrásnější vzpomínky. Už jen když se řekne slovo Vánoce, musím se usmívat. Nenapadá mě jedna jediná konkrétní vzpomínka, ale už teď se těším na ty letošní. Naše dcera brzo oslaví rok, a tak to pro nás budou její první „vědomé“ Vánoce. Věřím, že to pro nás všechny bude velký zážitek.

DAVID LUKEŠ

ředitel obecně prospěšné společnosti *Centrum Paralel*

1 Před pár lety jsem navštívil púlnoční mši v kostele sv. Vojtěcha v Praze 6, kde místní farář mluvil o síle Vánoc, síle malého Ježíška, který dokázal zastavit i probíhající druhou světovou válku. Od malička nám s bratrance teta kladla na srdce, že Vánoce jsou svátky klidu a míru. A to je pro mě jejich pravá

podstata – odložit alespoň na svátky vánoční jakékoliv zbraně a v klidu, s láskou k bližnímu svému užít vzájemné pohody.

2 Předávání dárků je pro mě až ta poslední a zbytná věc. Určitě rád obdarovávám, hlavně děti, ale snažím se, aby syn Vendelín pochopil, že splnění všechna přání z dopisu zasláního Ježíškovi není samozřejmost a že na světě je mnoho dětí, které nemají ani na jídlo, a společně vymýšlíme, komu pomoci. Mám rád celkovou vánoční atmosféru, vánoční vůně, chutě, jako kakao s vánočkou či dobrůtky na štědrovečerní večeři, a také návštěvy přátel a členů rodiny. Občas jsme rozkrajovali jablíčka, pouštěli svíčky ve skořápkách od vlašáků, vylívali olovo do vody, vždy záleželo na tom, s kým jsem vánoční čas trávil.

3 Moc rád vzpomínám na Vánoce na Šumavě. Bydleli jsme přes deset let ve společném domě s mamčinou sestrou a její rodinou. Na Vánoce nás bylo deset, koukali jsme na pohádky, pojídali všechno možné a snažili se na Štědrý den krátit čas, abychom konečně mohli na dárky. Pro stromek jsme chodili do lesa a při štědrovečerní večeři jsme vždy očima tlačili každé sousto strejdy Vaška, abychom se konečně přesunuli pod stromeček. Byl to dům plný lásky a náš nejoblíbenější film byl „Vánoční prázdniny“. Když mi zemřela v šestnácti letech maminka, kouzlo Vánoc se vytratilo a nevrátilo se ani s narozením syna Vendelína.

Zlom přišel před třemi lety. Babička byla na svátky v nemocnici a já za ní na Štědrý den vyrazil, aby večer nebyla sama. Cítil jsem neuvěřitelnou sílu Vánoc ze všech, které jsem ten den potkal. Nejspíš byli v tu chvíli také sami, nebo minimálně v práci. Od toho dne si ještě více vážím svých přátel a rodiny a těším se, že s nimi mohu být i na Vánoce.

ZUZANA KRONEROVÁ

filmová a divadelní herečka

1 Podstatou Vánoc je pro mě naděje. V této nelehké době naděje, že to s námi nakonec dobře dopadne. Mám na mysli lidstvo a narážím na to, co my lidé provádíme s naší krásnou planetou. Ale také radost ze vzájemné blízkosti s rodinou a přáteli, když ne jinak, aspoň po telefonu.

2 Naštěstí jsou moje děti dospělé a spolu s námi nejvíc ocení pod stromečkem knížky. Shánění dárků na poslední chvíli nebyla nikdy moje záliba. Zato přípravě tradičních vánočních pokrmů a dobrot se věnuju s velkou vášní. Už se na to těším.

3 Vánoce byly vždycky hezké, když u nás u stolu seděly tři generace. Moji rodiče se radovali z vnoučat a všichni jsme se radovali navzájem.

LENKA KROBOTOVÁ

filmová a divadelní herečka

1 Samozřejmě setkání rodiny a blízkých. Klidné zastavení v čase, s láskou a úctou k životu, druhému člověku jako takovému a zdraví, které by se nemělo brát jako samozřejmost.

2 S dětmi to ani jinak neumíme. Tradiční české Vánoce včetně stromečku a kapra i zpívání koled ctíme a máme je prostě rádi.

3 Když se jednou ukázalo, že i Ježíšek může mít zelený svetr :).

FOTO: MONIKA NAVRÁTILOVÁ

TAK TROCHU PŘEDVÁNOČNÍ ROZJÍMÁNÍ

O smyslu vánočních svátků toho bylo napsáno mnoho. Myslím tedy, že nevymyslím nic nového. Ale pokusím se popsat, proč ještě pečou cukroví, kupuji stromeček, kapra, proč uklízím, kupuji dárky. Proč jsem to všechno neopustila, když děti jsou velké a slaví svátky samy? Cukroví, řízky, salát, to lze koupit, pokud má člověk peníze. Vše může být jen s minimální námahou. A dárky? Také se vždy něco sežene.

To „proč“ mě provází po celý život. Proč člověk něco chystá, když to potom tak rychle pomine? Není to všechno zbytečné?

„Bylo by lépe, kdybys přicházel vždycky ve stejnou hodinu,“ rekla liška. „Přijdeš-li například ve čtyři hodiny odpoledne, již od tří hodin budu šťastná. Čím víc čas pokročí, tím budu šťastnější. Ve čtyři hodiny budu už rozechvělá a neklidná; objevím cenu štěstí!“ Tento úryvek z Malého prince od Antoina de Saint-Exupéryho ukazuje, co znamená někoho ochočít. Co znamená na někoho čekat. Co znamená čekat na setkání. Co znamená si k někomu nebo něčemu vytvořit vztah. To je to ochočování. Stav, kdy bezpečně mohu spočinout.

A tak se snažím ve všech těch přípravách ochočít sebe sama. Setkat se s posvátnem. Setkat se i na dálku se všemi drahými, které mám ve svém srdci.

Ne nadarmo se říká době před Vánoce advent. Tedy čekání, očekávání příchodu. Liška čekala, až ji princ ochočí. Já čekám, až si mě Vánoce ochočí natolik, že budu netrpělivě vyhlížet. Budu radostně vyhlížet každý další den, který mě přiblíží ke Štědrému dni a k vánočnímu času. Radovat se z každého dne, kdy se v přípravách blíže posunu k dané chvíli.

Jsem člověk, který potřebuje čas od času své myšlenky vtělit do rukou a nohou. Nejde jen zbožně přemítat. A tak připravuji. Připravuji vše, co mi připomíná, že se blíží ten den, kdy zasedneme společně ke stolu. Každý sice někde jinde, ale víme, že nás spojuje právě to svátečno, to posvátno. To čekání, chystání, radost ze setkání mě nakonec nabíjí natolik, že mě přenese přes pracnost příprav.

A tak pečou a myslím na to, že někde v Betlé-

mě se narodilo dítě, které mi změnilo můj celý život. Pobrukuji si v duchu vánoční písně. Tak tohle cukroví pečou tak, jak to pekla moje máma, a s vděčností vzpomínám. A tohle, to mám od kamarádky, to se u nás nepeklo. A tohle cukroví má rád náš nejmladší syn. A tohle mám ráda já, nikdo je moc nejlí, protože je tam kokos. Každý kousek cukroví mně někoho připomíná. Vánočky, krom vůně těsta, mi připomínají vůni vnoučat, která vždy přišla, aby si upekla každý svou vánočku. Jsou již velké, a tak zbyly jen vzpomínky.

Uklízím a vyhazuji věci. Říkám si, co se to v šuplících za ten rok nahromadilo. Co zbytečností mám. Co zbytečností mám ve svém srdci. Kolik domnělých i skutečných křivd mě brání volně dýchat. Vše je třeba vyhodit. Vše ve svém srdci je třeba uklidit, uspořádat. A tak vyhazuji, třídím, aby bylo uklizeno.

Každým dnem se to blíží. Říkám si, už mám cukroví, už je naklizeno a už stojí svátky přede dveřmi. Už Vánoce můžou vstoupit do dveří. Ještě něco důležitého zbývá.

Kapr. Beru síťovku. A odhodlaně jdu. V kádích se to hemží. Vzpomínám na časy, kdy kádě plné ryb přes noc stály pokryté sítí. Nad nimi bylo světlo, aby voda nezamrzla. Nikdo ryby nehlídal. Světe div se, ráno tam byly.

Beru nůž a vše, co je třeba, abych kapra vykuchala. Vždy se na to musím posilnit. A tak kuchám, porcuji a ruce mám od krve. Uvědomuji si cenu života. Uvědomuji si i to, že zase nemám tak čisté ruce, jak se zdá. Krev, tak tohle je cena života. Abys mohla žít a mít se dobře, tak někdo musí umřít.

A tak vše chystám, vzpomínám na všechny, se kterými jsme takto připravovali Vánoce, a už tu nejsou. S vděčností si připomínám, co mě všechno naučili. Mám radost, že se to blíží. Mám radost, že zase po roce jsem se mohla u práce takto usebrat.

Jsem farářka, a tak k mé přípravě též patří příprava sboru. Tedy spolu s dalšími připravujeme adventní koncerty, rozsvěcení hvězdy, aby svítila v tmách. Jediné světlo dovede pohltit tmu. Dáváme cukroví do balíčků pro ty, kteří pro stáří a samotu již cukroví nepečou. Chystáme dárky pro děti. A těšíme se, až nám děti zahrají hru o narození toho betlémského dítěte.

Nakonec bohoslužby. Ty štědrovečerní a na Hod boží vánoční. Ospalé ráno. Je třeba vstát a jít. Jít dál posvátným dnem Vánoc.

— Eva Šormová

kazatelka Ochranského sboru při Českobratrské církvi evangelické v Praze, Milíčova kaple v Malešicích

ADVENT A VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY

PLATNOST V DOBĚ ODEVZDÁNÍ ČÍSLA DO TISKU.
SLEDUJTE AKTUÁLNÍ SITUACI.

CÍRKEV ŘÍMSKOKATOLICKÁ

Vršovice ☛ kostel sv. Václava, nám. S. Čecha
pá 24/12 16.00 mše svatá pro rodiny s dětmi,
24.00 půlnoční mše svatá
so 25/12 9.30 mše svatá
ne 26/12 8.30 a 10.30 mše svatá
ne 2/1 8.30 a 10.30 mše svatá
čt 6/1 18.30 mše svatá

Strašnice ☛ kostel Neposkvrněného početí,
ul. Ke Strašnické 1000
pá 24/12 16.00 mše svatá pro rodiny s dětmi,
24.00 půlnoční mše svatá s koledami
so 25/12 a ne 26/12 7.00, 9.00 a 18.00 mše
svatá, 10.30 mše svatá pro rodiny s dětmi
pá 31/12 17.00 mše svatá na poděkování za
uplynulý rok
ne 2/1 7.00, 9.00 a 18.00 mše svatá, 10.30 mše
svatá pro rodiny s dětmi
čt 6/1 18.00 mše svatá

Záběhlice ☛ kostel Narození P. Marie,
ul. K Prádelně
pá 24/12 16.00 mše svatá pro rodiny s dětmi,
24.00 půlnoční mše svatá
so 25/12 a ne 26/12 9.30 mše svatá, kostel
otevřen 13.00–16.00
pá 31/12 17.00 mše svatá na poděkování
Te Deum
so 1/1 a ne 2/1 9.30 mše svatá

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

Vinohrady ☛ Dykova 1
ne 5/12 9.00 2. neděle adventní
st 8/12 19.00 studentská bohoslužba
ne 12/12 9.00 3. neděle adventní
st 15/12 19.00 studentská bohoslužba
ne 19/12 9.00 4. neděle adventní
st 22/12 19.00 studentská bohoslužba
pá 24/12 24.00 půlnoční
so 25/12 10.00 Hod boží vánoční
ne 26/12 10.00 sv. Štěpán
pá 31/12 16.00 bohoslužby na závěr roku
ne 2/1 9.00 novoroční bohoslužba
st 5/1 19.00 vigilie Zjevení Páně

Vršovice ☛ Moskevská 34
pá 24/12 23.00 půlnoční bohoslužba – na progra-
mu Rybovka jinak! Zpívají a hrají Pražští pěvci
pod vedením Stanislava Mistra, na varhany hraje
Kamil Vavrek, bohoslužbu slouží David Frýdl.
so 25/12 10.00 Hod boží vánoční – bohoslužba se
zpěvem koled
ne 26/12 10.00 svátek mučedníka Štěpána –
bohoslužba

ČESKOBROTÁRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ

Vršovice ☛ Tulská 1
ne 12/12 9.30 Adventní bohoslužby, které
povede synodní senior naší církve Pavel
Pokorný, se kterým bude po bohoslužbách
beseda. Možnost zakoupení dáreků z fairtrade
obchůdku.
ne 19/12 10.30 Bohoslužby v divadle MANA,
kde děti z našeho sboru uvedou vánoční hru
na motivy knihy Jana Amose Komenského
„Labyrint světa a ráj srdce“.
čt 23/12 Zkrácená repríza dětské vánoční hry
na náměstí S. Čecha.
pá 24/12 15.00 Tradiční štedroodpolední
setkání na Kubánském náměstí, vítány rodiny
s dětmi.
so 25/12 9.30 Bohoslužby pro sbor i příchozí u nás
v Tulské ulici s vybíráním novoročního hesla.
ne 26/12 9.30 Společné bohoslužby s vino-
hradským sborem v Korunní ul. 60.
ne 2/1 9.30 Novoroční bohoslužby v naší mod-
litebně v Tulské ulici.

Strašnice ☛ Kralická 4
ne 19/12 9.00 Divadlo nedělní školy
pá 24/12 16.00 štedrovečerní bohoslužby
so 25/12 9.00 bohoslužby na Boží hod
s Večeří Páně

ne 26/12 9.00 bohoslužby na 2. svátek vánoční
pá 31/12 17.00 silvestrovské bohoslužby
pá 31/12 19.30 silvestr na kruchtě
ne 2/1 9.00 novoroční nedělní bohoslužby
s Večeří Páně

Malešice ☛ Milíčova kaple, Rektorská 2
ne 12/12 17.00 Jeroným, vánoční zpěvy z Jis-
tebnického kancionálu a z literárních bratrstev
ne 19/12 17.00 Vánoční prozpěvování, přineste
si housle, flétny, bubínky.
pá 24/12 23.00 půlnoční
so 25/12 9.30 Hod boží vánoční
čt 6/1 Česká mše vánoční, J. J. Ryba

EVANGELICKÁ CÍRKEV METHODISTICKÁ

Strašnice ☛ Vilová 26
so 4/12 15.00 Adventní sešlost – rodinné
setkání s programem pro dospělé i děti
so 11/12 15.00 zdobení perníčků
so 18/12 19.00 komorní koncert s vánoční
tematikou s umělci z Národního divadla
pá 24/12 22.00 půlnoční bohoslužba

CÍRKEV BRATRSKÁ

Strašnice ☛ Rubensova 2237
(v 1. patře obch. domu)
ne 5/12 10.30–12.00 pravidelná bohoslužba
ne 12/12 10.30–12.00 pravidelná bohoslužba
ne 19/12 11.00–13.00 sváteční adventní bo-
hoslužba – koná se venku před vchodem do
budovy, budou se zpívat koledy, ochutnávat
perníčky a jiné dobroty, nebude chybět ani
svařák a překvapení s vánoční tematikou, jste
srdečně zváni.

VÁNOČNÍ STROMY A STROMKY NA DESÍTCE

Vršovice náměstí Svatopluka Čecha
* Ježíškova nebeská kancelář *
Pomozte vytvořit nejdříve dopis Ježíškovi

Vršovice Kubánské náměstí

Vršovice Vršovický zámek

Strašnice park Solidarita

Zahradní Město OC Cíl

Zahradní Město park Malinová-Chrtpová

Skalka park u stanice metra

Bohdalec křižovatka Bohdalecká

Malešice OC Oáza

Prosíme účastníky, dodržujte aktuální pravidla.

#vanocenedesitce

praha10.cz/vanocenedesitce

KDYŽ ULICE PROMLUVÍ

V minulém čísle jsme zahájili povídání o vršovických ulicích, které dostaly jména podle měst, republik a zeměpisných útvarů z oblasti někdejšího Sovětského svazu. Tento názvoslovný systém se začal používat již po druhé světové válce, ale my se tentokrát zaměříme na mladší ulice, které vznikly v roce 1973. Společně utvářejí sídliště Vlasta, které je na severní straně ohraničené rušnou Vršovickou ulicí, na západě ho lemují Moskevská, jižní hranici představuje trasa železničního koridoru a na východním konci se nachází kulturní dům Eden.

Několik zdejších ulic odkazuje svými názvy ke středoasijským zemím, které dříve patřily do rodiny sovětských socialistických republik – Uzbecká, Turkmenská, Tádžická, Kazašská a Kirgizská. Baškirská ulice zase připomíná jednu z tehdejších ruských autonomních oblastí. A pokud byste si chtěli procvičit názvy významných měst bývalého Sovětského svazu, určitě nemůžete vynechat ulici Uljanovskou, Magnitogorskou a Taškentskou.

Novodobá historie této lokality se však začala psát již v letech 1880–1890, kdy zde císařsko-královská armáda nechala postavit rozlehlé vozatajské kasárny. Vozatajstvo byla část vojska, která měla na starosti zásobování a týlové zabezpečení. K tomu se používaly vozy tažené koňmi, ale již před první světovou válkou se začaly uplatňovat i automobily. Vršovický areál zahrnoval budovu velitelství, několik kasárenských objektů pro mužstvo, byty pro důstojníky, dílny, sklady a stáje. Nová československá armáda zde měla svůj 1. vozatajský prapor, který byl později nahrazen 1. čsl. automobilním praporem. Před mobilizací v roce 1938 zde jako součást vozového parku byly umístěny i malé tanky. Za druhé světové války komplex osídlily německé jednotky, a proto není divu, že se o něj v průběhu Pražského povstání v roce 1945 tvrdě bojovalo. Svému účelu sloužila kasárna až do roku 1955, kdy byla zdejší jednotka převelena mimo Prahu. Později byly nevyužívané objekty postupně demolovány a největší změny nastaly v polovině sedmdesátých let, kdy musely původní stavby ustoupit budování sídliště Vlasta. Pozůstatky vojenských budov byly likvidovány ještě na začátku roku 1983 a do dnešních dnů se z pro-

ZBYTKY VOZATAJSKÝCH KASÁREN V POHLEDU OD BOHDALCE, 1980

slulých vozatajských kasáren dochoval jediný objekt, který stojí v Magnitogorské ulici.

Panelové sídliště Vlasta se zrodilo z nutnosti a symbolickým způsobem navázalo na vojenskou historii tohoto místa. Když se totiž po okupaci naší vlasti v srpnu 1968 ukázala potřeba někde „dočasně“ ubytovat sovětské vojáky, byla pro ně vybrána středočeská obec Milovice, kde se nacházely rozlehlé kasárny. To ovšem zároveň znamenalo přestěhovat tři a půl tisíce tamních obyvatel, často šlo o rodiny příslušníků československé armády. Ti všichni měli nalézt nový domov právě ve Vršovících. Sídliště se stavělo v letech 1969–1973 podle návrhu, který vytvořil architekt Zdeněk Edel ve spolupráci s Vlastiborem Klimešem a Jiřím Lavičkou. Vzniklo zde šest obytných bloků, které dohromady zahrnovaly 688 bytových jednotek. V rámci občanské vybavenosti se nezapomnělo ani na mateřskou školu v Magnitogorské

ulici, která je stále v provozu. Výzdobu sídliště uměleckými díly zajišťovalo Armádní výtvarné studio – figurální plastiky měl na starost Vendelín Zdrůbecký a zdejší krásně barevné mozaiky vyskládal Radomír Kolář.

Dominantou celého urbanistického celku je dnes táhlá pětipatrová budova radnice městské části Praha 10. Skládá se ze tří samostatných bloků a svým umístěním podél páteřní komunikace – Vršovické ulice, dříve Sboru národní bezpečnosti (SNB) – funguje jako zvuková bariéra pro příčně situované obytné domy. Budova, zkolaudovaná v roce 1976, byla od počátku projektována jako multifunkční. Dříve zde sídlil Okresní výbor Komunistické strany Československa a Obvodní národní výbor pro Prahu 10, ale fungovala zde také například velkoobchodní prodejna potravin Vlasta.

— Michal Ezechel, kronikář MČ Praha 10

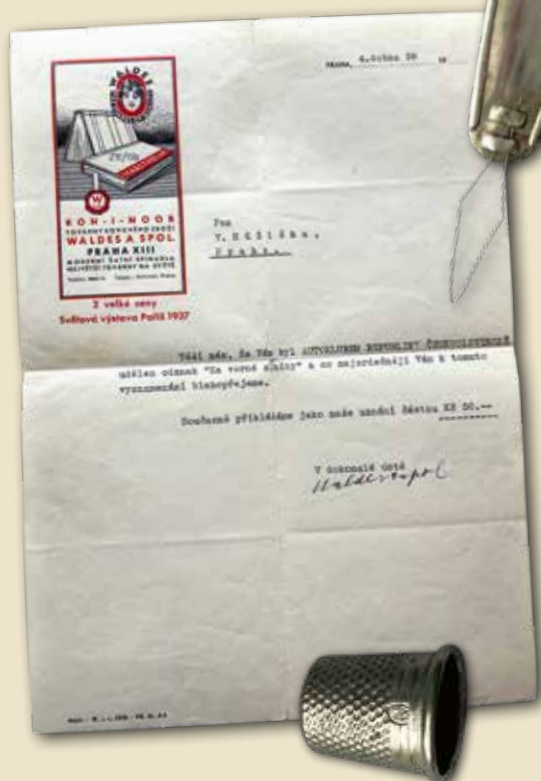
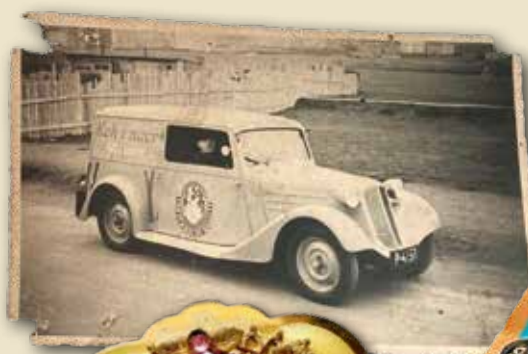

VRŠOVICKÁ KASÁRNA. HLAVNÍ VOZATAJSKÝ SKLAD

POSTA WALDESOVI

Proslulého průmyslníka, sběratele a mecenáše umění a sportu Jindřicha Waldese (1876–1941) si v tomto roce připomínáme opakovaně, neboť od jeho úmrtí uplynulo přesně 80 let. V říjnu jsme například spustili dobrodružnou hru „Za Waldesovým diamantem“, které se stále ještě můžete zúčastnit. Nyní připravujeme výstavu, která se zaměří na fenomén produkce Waldesovy vršovické továrny. Expozice bude k vidění od konce ledna příštího roku v kulturním centru Vzlet v Holandské ulici a bude sestávat z historických předmětů, které nám poskytli samotní občané Desítky. Půjde o patentky, knoflíky, krabičky na spony či jiné zdejší výrobky, archivní fotografie a další věci související s Waldesovým podnikáním.

Připomeňme, že Waldes založil firmu na výrobu drobného kovového zboží už v roce 1902 se svým společníkem, mechanikem Hynkem Pucem. Začínali v Holešovicích s jedním dělníkem, učněm a šlapacím strojem na výrobu knoflíků, ale brzy přišli s převratnými vynálezy – zakládačkou a vylepšenou verzí stiskacího knoflíku neboli patentky. Zakládačka nahradila deset dělnic při montáži patentek, takže výroba se začala rychle rozjíždět. Skvělým reklamním počinem bylo, že patentky dostaly jméno po slavném diamantu Koh-i-noor. Brzy se rozšířily do celého světa, až pronajaté dílny v Karlíně musela v roce 1907 nahradit nová vlastní továrna právě ve Vršovcích. Zdejší areál se postupně rozšiřoval a firma svým působením ovlivňuje charakter čtvrti dodnes.

VZPOMÍNKA NA VĚRU JIROUSKOVOU

Určitě jste už někdy ve městě „klopýtli pohledem“ o zvláštní dlažební kostky s mozaikovým povrchem. Mají čtvercový rozměr 10 x 10 cm a podle zmíněného způsobu povšimnutí se jim v německém originále říká Stolpersteine. S jejich osazováním začal v roce 1992 umělec Gunter Demnig ve snaze uchovat v paměti oběti nacistického režimu. Nechal se přitom inspirovat slovy z Talmudu: „Člověk je zapomenut pouze tehdy, když je zapomenuto jeho jméno.“ Kameny se umísťují do chodníků před domovy osob, které nacisté věznili a zavraždili v koncentračních táborech.

V pražských ulicích jste mohli tyto kameny potkat poprvé v roce 2008 a od té doby se jich několik objevilo i v Praze 10. Naposledy byl na konci října ve Vršovicích umístěn stolperstein na památku Věry Jirouskové, rozené Lustigové, zavražděné v necelých třiceti letech v Osvětimi. Bude trvale připomínat její jméno a my bychom čtenářům zároveň rádi představili i její příběh.

DOBOVÝ SNÍMEK ULICE 28. PĽUKU

Věřin tatínek Vilém Lustig byl obchodník, vážený člen Sokola a zároveň zastával funkci radního pro kulturu na vršovické radnici. Ještě před začátkem války musel z rasových důvodů veřejnou službu opustit a v důsledku toho po krátké nemoci zemřel. Maminka Valerie Lustigová (roz. Kleinová) pocházela z Poděbrad a starala se o domácnost. Jejím bratrem byl prvorepublikový poslanec, předseda odborového Jednotného svazu soukromých zaměstnanců a významný bojovník proti nacismu Robert Klein, kterého okupanti zavraždili v rámci programu Euthanasie.

Věra se narodila 6. listopadu 1913 v Praze a žila s rodiči v domě v ulici 78. pluku 8 (dnes 28. pluku 814/8). Všichni členové rodiny se zajímali o umění, například hráli divadlo na ochotnické scéně spolku Bozděch ve vršovickém Husově sboru. Režisérem tam byl Vladimír Jirousek, se kterým se Věra blíže se-

známila ve svých šestnácti letech a o rok později se jim narodila dcera Jitka. Šťastný svazek to ale nebyl. Na prahu nacistické nadvlády požádal Vladimír o rozvod, protože se kvůli židovské manželce obával o svůj vlastní osud. Zbytek rodiny se po jeho odchodu dostal do existenčních potíží a Věra ztratila jakoukoliv ochranu. Již v březnu 1941 byla odsouzena k pokutě za přestupek, protože neměla povinné označení občanských legitimací písmenem „J“ (Jude, tedy Žid). V květnu 1942 čekala její matku a bratra Josefa deportace do Terezína a vzápětí se musela na seřadiště do Veletržního paláce dostavit i Věra. Po dvou dnech však byla propuštěna s odůvodněním, že má nadlimitní číslo. Rodina tuto překvapivou událost přičítala přímluvě strýce Hrdiny u prezidenta Háchy, který byl jejich známý.

Nedlouho poté byla Věra stejně zatčena gestapem. Zřejmě se tak stalo na udání sousedky, protože odmítala nosit Davidovu hvězdu. 15. října 1942 byla odvezena z domu a uvězněna ve věži na Karlově náměstí, kde ji zadržovali až do března následujícího roku. Dcera Jitka jí sem každou středu nosila čisté prádlo. Poté byla Věra poslána do vyhlazovacího tábora Osvětim, kde ji 15. května čekala smrt. Byt Lustigových byl zapečetěn a poté předán německé rodině.

Jitka byla na základě norimberských zákonů označena jako míšenka I. stupně, a protože jí v době války ještě nebylo 15 let, nemusela do transportu. Zůstala ale úplně sama a v podstatě ji zachránili rodiče její spolužačky Oliny Kalusové, kteří ji u sebe navzdory nebezpečí ubytovali. Odvážný byl i pan Mirovský, ředitel

USAZOVÁNÍ STOLPERSTEINU

VĚRA JIROUSKOVÁ S DČEROU JITKOU

obecné a měšťanské školy v Estonské ulici, když Jitku nechal dostudovat. Denně pak chodila na nádraží a na repatriční úřad a nevzdávala se naděje, že ještě někdy spatří svoji maminku. Ta se však, stejně jako většina příbuzných, již nikdy nevrátila...

25. října 2021, v den nedožitých 91. narozenin mé babičky Jitky Růžičkové, rozené Jirouskové, byl položen stolperstein pro její maminku Věru. Věřím, že se ve spolupráci s radnicí Prahy 10 časem podaří umístit kameny i pro další její příbuzné, kteří v důsledku nacismu a holocaustu přišli o život nebo byli krutě mučeni.

— Kateřina Obermajerová

STOLPERSTEIN PRO VĚRU JIROUSKOVOU

Praha 10, 28. října 814/8, v chodníku před domem

ZDE ŽILA
VĚRA JIROUSKOVÁ, ROZ. LUSTIGOVÁ
NAR. 1913
DEPORTOVÁNA 1942 DO OSVĚTIMI
ZAVRAŽDĚNA 15. 5. 1943

V KŮŽI TERÉNNÍHO PRACOVNÍKA

V 11 hodin přicházím do naší kanceláře na Žižkově. Zdravím se s kolegy a kolegyněmi, panuje tady přátelská atmosféra. Podělíme se o zážitky z víkendu a ujistíme se, že se nám dobře daří. Pak už sedám k počítači a začínám se naplno věnovat práci. Vyřizuji e-maily a ve společné tabulce zkoumám, co je nového. Je potřeba domluvit schůzku s vedením obchodního centra, vytvořit příspěvek na sociální síti, udělat zápisy z poslední služby a připravit si materiály pro tu nadcházející.

ŠIMON POHOŘELÝ JE TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK, PRACUJE S OHROŽENOU MLÁDEŽÍ VE SLUŽBĚ STREETWORK BEZTÍŽE – PRAHA 10, KTEROU POSKYTUJE DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽI PRAHA 3 – ULITA

S kolegyní ladíme termín schůzky s vedením centra, na sociálních sítích komunikuji s klientem Jirkou, který by se rád sešel a popovídal si. Domlouváme si schůzku o půl třetí ve Vršovicích. Vytvářím příspěvek na téma školy a práce. Nabízím možnosti, podle čeho si vybrat střední školu, a vytvářím postup, jak a kde hledat práci. Mnoho mladých lidí to jednoduše neví.

Připravuji si letáčky o terénu, které předáváme mladým lidem při prvním kontaktu, a z šuplíku si nabírám uhlíkové filtry, které rozdáváme uživatelům marihuany. Nepodporujeme její kouření, ale filtry mají kvalitní filtrovací systém, a tak snižují rizika s kouřením spojená. Doplnuji si také zásobu kondomů, jež jsou vedle prevence rizikového sexu příležitostí k diskusi o citlivých tématech, která se mladí lidé často bojí otevřít.

Ještě zápisy ze služby. Do anonymní databáze zaznamenávám, co jsem viděl, dělal, s kým jsem komunikoval a o čem jsme se bavili. Nehodnotím, snažím se co nejvěrněji zachytit realitu – co dotyčný nebo dotyčná potřebovali, jak jsem s tím pracoval a s čím odešli.

Bude půl druhé, a tak je potřeba vyrazit s kolegyní Luckou do terénu. Pro nás to znamená prostředí, kde se během služby pohybujeme – ulice a parky, podchody a zákoutí čtvrti, v našem případě Prahy 10. Míříme na místo srazu s Jirkou. Jsme tu trochu dřív, a tak čekáme. Venku svítí slunce, trochu fouká vítr, ale je příjemně. Jirka přichází asi po čtvrt hodině. Zdravíme se. Kontakt je přátelský, známe se už nějakou dobu. Navzájem sdílíme, jak se máme a co je nového.

Jirka se pohádal s rodiči, kteří nechtějí, aby bydlel u nich doma, když nestuduje. Jelikož má ušetřené nějaké peníze, zaplatil si ubytování v hotelu. Neví však, co bude dělat dál. Oceňujeme, že si v takto vypjaté situaci dokázal poradit. Promýšlíme společně možnosti a navrhujeme mu, aby zavolał do Domu na půl cesty, který nabízí ubytování pro mladé lidi v nelehké situaci. Předáváme Jirkovi číslo, děkuje a říká, že tam zavolá. Dále mapujeme, na koho jiného v rodině by se ještě mohl obrátit. Jirka má dobré vztahy se strýcem, motivujeme ho, aby ho také kontaktoval. Ujišťujeme se, že Jirka nyní ví, co v nejbližších dnech udělá, pomalu se loučíme a odcházíme.

Máme v plánu projít ještě další místa ve Vršovicích a Strašnicích. U kostela na „Čecháči“ potkáváme mladé lidi ve věku asi 16 let, dvě holky a dva kluky. Navazujeme s nimi oční kontakt a dáváme jim znamení, že míříme za nimi. Skupina na chvíli ztichne a zpozorní, nikdy předtím jsme se neviděli. Oslovujeme je a představujeme se. Nabízíme možnost bavit se o nejrůznějších tématech, od sdílení zážitků po problémy v rodině. Předáme potřebné informace, zájemce ale doprovodíme i k soudu či na gynekologii. Vedle toho pořádáme řadu atraktivních akcí a workshopů. Partu náš způsob vystupování uklidní a všichni se postupně uvolní. Vyprávějí nám, co studují a co zrovna ve škole prožívají. Když se rozhovor naplní, přátelsky se loučíme a jdeme dál. Věříme, že jsme udělali dobrý dojem a že se nevidíme naposledy.

Zbytek dne pulzuje v podobném rytmu. Motivujeme, informujeme, vysvětlujeme. Někdy jsme trapní, někdy až moc chytří, někdy o krok napřed. Balancujeme, hledáme rovnováhu, čekáme, vnímáme. Občas tápeme. Na konci, ve večerních hodinách se vracíme domů, vysvětlujeme se z kůže terénních pracovníků. Pomyslně. Jsme to totiž pořád my.

— Šimon Pohořelý

#zdravapraha10

KAM SE OBRÁTIT, KDYŽ PŘIJDE KRIZE DUŠE

Na Desítkě působí

Centrum duševního zdraví Podskálí

Poskytuje terénní i ambulantní služby dospělým lidem se zkušeností s duševním onemocněním. Je součástí neziskové organizace Fokus Praha a v Praze 10 působí pro občany z Vršovic a Vínohrad.

774 804 923 | fokus-praha.cz

V celé Praze působí

Pražská linka důvěry
nonstop telefonická krizová pomoc
222 580 697

Linka bezpečí
krizová pomoc pro děti a mladistvé
116 111

Dětské krizové centrum
odborná pomoc dětem a rodičům
777 715 215

Rodičovská linka
provazována Linkou bezpečí
606 021 021

Linka pro rodinu a školu
pomáhá dětem, rodičům i dalším dospělým
116 000

Krizové centrum pro děti a rodinu
pomoc dětem i dospělým
778 111 281

Klinika Eset

Poskytuje terénní i ambulantní služby dospělým lidem se zkušeností s duševním onemocněním. V Praze 10 působí pro všechny lokality kromě Vršovic a Vínohrad.

224 316 135 | klinikaeset.cz

Centrum rodinné terapie Horizont

Zaměřuje se na celé rodiny, kterým pomáhá překonávat běžné i náročné životní situace. Centrum Horizont je součástí organizace Dům tří přání.

606 664 262 | dumtripranci.cz

Pražský adresář služeb
vydává Centrum sociálních služeb Praha na csspraha.cz

PATŘÍME K NEJLEPŠÍM V ČESKU

Praha 10 zaznamenala významný úspěch v místní Agendě 21 (MA21), což je metoda řízení, která napomáhá ke zkvalitňování veřejné správy. Její úspěšnost sleduje pracovní skupina Rady vlády pro udržitelný rozvoj, a to na základě plnění přesně stanovených kritérií. Naše městská část se letos při posuzování zařadila už do druhé nejvyšší kategorie B, tedy mezi sedm nejúspěšnějších měst a obcí v rámci celé republiky.

VEDOUcí ODBORU ŠKOLSTVÍ JANA VINTEROVÁ
PŘI VEŘEJNÉ OBHAJOBĚ

Desítka se k tomuto způsobu naplňování udržitelného rozvoje přihlásila v roce 2016, ale o dva roky později stále figurovala pouze mezi zájemci o vstup. V roce 2019 se současnému vedení radnice podařilo zdolat dvě kategorie a postoupit do „Čečka“. Zároveň tou dobou místní zastupitelstvo schválilo analytickou část Strategického plánu udržitelného rozvoje na období 2020–2030 (SPUR) a Praha 10 si od Národní sítě Zdravých měst ČR vysloužila titul Skokan roku za velký posun v této oblasti.

Loni bylo dokončeno přijetí kompletního SPUR a letos v listopadu městská část veřejně obhájila svou příslušnost ke kategorii B, kde se nachází společně s dalšími dvěma samosprávami. Ještě kousek před námi jsou v kategorii A čtyři účastníci. Celkem se do MA21 zatím zapojilo 212 institucí a organizací. „Kladu maximální důraz na to, aby se Desítka rozvíjela koncepčně a udržitelně. MA21 beru jako účinný nástroj, jenž nám v tom pomáhá,“ říká starostka Renata Chmelová.

Experti na udržitelný rozvoj letos na počátku listopadu velmi podrobně zkoumali, co se naší městské části v uplynulém období podařilo, a to podle jednotlivých oblastí udržitelného rozvoje. Radnice prošla důkladnou odbornou kontrolou, která jí poskytla užitečnou zpětnou vazbu a ceněná doporučení do budoucna. Především však hodnotitelé oceňovali pojetí SPUR a jeho kvalitní zpracování. „V tom patří velký dík zapojeným odborníkům, občanům a pracovníkům oddělení strategického rozvoje a participace, které

koncepční dokument na radnici zpracovávaly a podílejí se také na realizaci MA21,“ zdůraznila starostka Chmelová.

Se svým uznávaným strategickým plánem Praha 10 dál pracuje. Jeho cíle každoročně naplňuje dílčími akčními plány, do toho pro příští rok premiérově zpracovala i nápady zaslané samotnými občany. Své obyvatele do procesu plánování cíleně zapojila a obdržela 112 podnětů, kterými se bude kontinuálně zabývat.

OCEŇENÍ OD LEGIONÁŘŮ

Československá obec legionářská vyslovila uznání zástupcům městské části Praha 10, kteří se aktivně podíleli na rekonstrukci pomníku padlých v první světové válce. Slavnostní akt proběhl přímo u opraveného uměleckého díla v zahradě Nové strašnické školy, a to 11. listopadu na Den válečných veteránů.

O ocenění rozhodla legionářská obec u příležitosti stého výročí svého vzniku, když zároveň i pamětní plastika oslavila v září stoleté jubileum od velkolepého odhalení. Pomník od Josefa Jílka tvoří socha muže klečícího na podstavci, na němž jsou osazeny desky připomínající bitevní místa, kde se naši legionáři proslavili. Protože dílo z umělého kamene bylo ve špatném technickém stavu, rozhodla městská část o jeho kompletním zrestaurování. Práce probíhaly mezi květnem a srpnem roku 2019.

Československá obec legionářská se jako projev vděčnosti rozhodla kromě starostky Renaty Chmelové ocenit i tři zaměstnance desítkové radnice, kteří se výraznou měrou zasloužili o navrácení pomníku do skvělé kondice. Jedná se o vedoucího Odboru životního prostředí Martina Pecánka, hlav-

ního architekta Jiřího Zákostelného a vedoucího oddělení památkové péče Jana Vaška.

„Legionáři byli stateční dobrovolníci, kteří vědomě bojovali za vznik samostatného Československa a také k němu výrazně přispěli. Skláním se před jejich hrdinstvím a považuji za velmi důležité si neustále připomínat, za co všechno jim vděčíme. Bohužel, obrovské množství z nich obětovalo pro společnou věc vlastní život – více než pět tisíc československých legionářů v bojích padlo,“ uvedla při ceremoniálu starostka Renata Chmelová.

HASA

Sámova 1476/1, Praha 10
tel.: 271 747 128
www.hotelhasa.cz/zimni-stadion/
vstupné (2 h): dospělí i děti – 80 Kč
otevřeno: dle aktuálního rozpisu na webových stránkách
Na zimním stadionu USK Praha je pro veřejnost otevřeno každý den, konkrétní hodiny najdete na webových stránkách. Můžete si zde půjčit brusle i nechat nabrousit svoje. Po sportovním výkonu je k dispozici restaurace.

ŠKODA ICERINK

Přetlucká 3422/23, Praha 10
tel.: 608 001 703
www.icerink.cz/verejne-brusleni
vstupné (2 h): dospělí – 150 Kč, děti do 12 let – 100 Kč
půjčovní: 100 Kč (záloha 1000 Kč)
otevřeno: dle aktuálního rozpisu na webových stránkách
Dvě ledové plochy, moderní zázemí, půjčovna bruslí, broušení. Kromě klasického veřejného bruslení si můžete ledovou plochu pronajmout individuálně nebo využít služeb výuky bruslení s trenérem.

GUTOVKA

Gutova 1987/39, Praha 10
tel.: 734 428 336; www.gutovka.cz/brusleni
vstupné (2 h): dospělí – 80 Kč, děti – 50 Kč, celodenní – 250/150 Kč (ceník 2020/2021)
půjčovní: 50 Kč (záloha 500 Kč)
otevřeno: od poloviny prosince 2021
Venkovní zastřešená ledová plocha o délce 25 m a šířce 15 m s osvětlením. Hned u kluziště je v provozu stánek s občerstvením.

HAVLÍČKOVY SADY

Havlíčkovy sady 2188, Praha 2
otevřeno: denně 9.00–20.00 hod.
Kousek za hranicemi naší městské části je do 28. února v provozu tradiční veřejné kluziště za Pavilonem Grébovka.

ŠKOLÁCI A 17. LISTOPAD

Vyučující z naší školy svým žákům pravidelně připomínají události a osobnosti spojené s tak významným dnem naší historie, jakým je 17. listopad 1989. „Mladší generace, která revoluční dobu nezažila, často tápe v tom, co se tehdy odehrálo. Považují tedy za velmi důležité dětem tento milník opakovaně přibližovat a vysvětlovat,“ říká Michal Jindra, třídní učitel 7. C.

Z toho důvodu se žáci sedmých, osmých a devátých ročníků pod vedením svých třídních učitelů i dalších pedagogů pustili do tvorby projektů věnovaných právě výročí sametové revoluce. Svě zajímavé nápady na toto téma rozvíjeli v hodinách českého jazyka, výchovy k občanství, dějepisu a výtvarné výchovy.

Prostřednictvím projektové práce se žáci dozvěděli nové informace o listopadovém dění a zároveň rozvíjeli svoje kreativní schopnosti. Tento způsob výuky jim také nabízí příležitost uplatnit se v týmu. „Často dětem zdůrazňuji, že v profesním životě budou spolupracovat s různými lidmi. A právě naučit se vzájemně tolerovat, hledat shodu na společné činnosti, to jsou dovednosti, které se jednou mohou hodit každému,“ dodává pan učitel Jindra.

VÝTVOR ŽÁKŮ Z 9. A

Žáci v jednotlivých třídách vymysleli nejrůznější náměty a prokázali velkou dávku kreativity při jejich zpracování. Výsledné výstupy měly podobu výtvarně zpracovaných plakátů, které představovaly klíčové momenty, hlavní aktéry a symboly listopadových demonstrací. Třída 7. A tyto dějinné události představila dokonce formou krátkého videa. Práce žáků a pedagogů jsou prezentovány na facebooku a webových stránkách naší školy.

Lenka Parvoničová, která u nás ve škole vyučuje dějepis, zase s dětmi do projektu úspěšně zapojila i jejich příbuzné, kteří přelomovou dobu před 32 lety pamatují z osobní zkušenosti. „Úkolem bylo zeptat se rodičů, tetiček a strýců, babiček a dědečků, zda si pamatují, co 17. listopadu roku 1989 dělali a jak tento den vnímali. Žáci poté příběhy sepsali a společně jsme o nich diskutovali.“

— Tereza Kalinová, učitelka, ZŠ Švehlova

KDYŽ DĚTI MYSLÍ NA SENIORY

Naše mateřská škola dlouhodobě rozvíjí vztahy s obecně prospěšnou společností Mezi námi, která zprostředkovává a koordinuje mezigenerační setkávání předškolních dětí a seniorů z Domova pro seniory U Vršovického nádraží. V uplynulém školním roce jsme klienty domova kvůli protiepidemiologickým opatřením nemohli navštěvovat. Ale ani tato náročná doba nám nevzala chuť k účasti na celoročním projektu „Pohádkový rok“.

Byl to způsob, jak potěšit babičky a dědečky, kteří vinou koronavirové epidemie ztratili veškerý osobní kontakt se svou rodinou i s dětmi z naší mateřské školy. Proto se u nás pravidelně zastavovala paní Peterková ze společnosti Mezi námi, aby převzala naše výrobky určené pro seniory, od kterých nám zase vyřizovala pozdravy a poděkování.

A co jsme konkrétně dělali? Každý měsíc jsme si vybrali některou pohádku z Večerníčku a podle ní jsme vyráběli různé postavičky a dárečky. Třeba v říjnu děti poslouchaly příběhy z knihy Václava Čtvrťka „Vodník Česlíčko“ a poté vyráběly vodníka z papíru. Listopad zase patřil liškám, k nimž nám inspiraci poskytla kniha Josefa Lady „O chytré kmotře lišce“. V prosinci jsme bývali zvyklí chodit za seniory na společnou oslavu Vánoc se zpíváním koledí, ale loni jsme pro ně místo toho tvořili aspoň vánoční dekorace. Pod rukama dětí tak vznikaly vánoční stroměčky, andílci i hvězdy do oken.

Nový rok 2021 přinesl oblíbené pohádky o kocouru Mikešovi, který se stal předlohou pro spoustu povedených postaviček. Následoval medvěd Kubula, který vznikl nalepováním kuliček z krepového papíru na šablonu, a také medvědí strašidlo Barbucha z vlny. Po jarní distanční přestávce přišla na řadu Malá čarodějnice s havranem Abraxasem z barevného papíru a na konci školního roku děti tvořily podle knihy Václava Čtvrťka „Maková panenka a motýl Emanuel“ a na kamínky malovaly Boba a Bobka, králíky z klobouku.

Po prázdninách nám začal nový projekt, nazvaný „NEobyčejný rok“, jehož hlavním tématem je příroda. Podzim se proto znovu

nesl ve znamení dětského tvoření pro radost vršovických seniorů. V září se nejmenší děti postupně seznamují s novými kamarády, učitelkami i prostředím mateřské školy. Chtěli jsme se představit i našim babičkám a dědečkům, tak jsme malovali svoje autoportréty, které jsme jim poslali. V říjnu děti otiskovaly rozpůlená jablíčka a brambory a užili jsme si i sychravý a větrný listopad. S velkou chutí jsme stavěli draky a kreslili stromy, na které jsme lepili usušené barevné listy. A už se těšíme na vánoční vyrábění, kterým pokaždé potěšíme i seniory.

— Mária Nováková,
učitelka, MŠ U Vršovického nádraží

ŠKOLKA SE ZNAČKOU KVALITY

Na začátku října proběhl ve strašnické Školce K2 audit kvality dětské skupiny Modrá, který zde provedly odbornice z Ministerstva práce a sociálních věcí. Školka K2, která sídlí v Olešské ulici a je součástí rodinného centra Klub K2, získala kladné ohodnocení a napříště se může pyšnit logem „Značka kvality“. Dokázala tak, že splňuje nejen povinnosti dané zákony a vyhláškami, ale navíc ještě zvyšuje kvalitu péče rozvíjením činností v řadě dalších oblastí.

Ministerské auditorky strávily osobně ve školce celé dopoledne a důkladně se seznámily s jejím chodem a zázemím. Poté ocenily její citlivé uspořádání a fungování a kultivovaný a důvěryhodný přístup učitelek k dětem i rodičům. Vyzdvihly vyváženou komunikaci s dětmi, stejně jako bezpečné prostředí a pozitivní ohlas od rodičů.

Ve výsledném hodnocení, na které je školka náležitě hrdá, byla zmíněna také aktivita dětí, kterou učitelky podporují umožněním nenucené volby. Pozitivní ohlas mělo i zapojení vzdělávacích prvků do péče, příjemná atmosféra celé instituce, odborné i lidské vedení a propojení s Rodinným centrem K2. Naše dětská skupina se tak zařadila do společnosti obdobných školních zařízení s oficiálním puncem kvality.

— Pavla Haluzová

MAPUJEME PODRUHÉ

První Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území městské části Praha 10 (MAP I) skončil na přelomu let 2018 a 2019. Hned od ledna následujícího roku jsme se zapojili do druhé výzvy, a tak až do roku 2022 budeme realizovat MAP II, registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0011050.

Již původní MAP I zahrnoval stáže učitelů a ředitelů včetně výměny zkušeností a přenosu dobré praxe v rámci gramotností a inkluzivního vzdělávání. Od začátku MAP II ale dochází k systematictějšímu plánování a setkávání ředitelů, které přerostlo do projektu „Ředitelské akademie“. Souběžně vznikl další projekt pro pedagogy škol pod názvem „Učitel lídr“. Téměř při všech setkáních se obě aktivity ještě dělí kvůli odlišným potřebám na části určené zvláště mateřským a základním školám. Hlavními aktéry a přednášejícími jsou většinou naši „desítkoví“ ředitelé a učitelé s dostatkem erudice a zkušeností, které mohou předávat ostatním.

Při setkáních „Ředitelské akademie“ sdílíme příklady dobré praxe a informujeme se o úskalích, která školy potkávají v souvislosti s covidovou pandemií. Vcelku úspěšně se nám podařilo zareagovat na nové potřeby vzdělávání v době distanční výuky. Našli jsme optimální metodickou a praktickou podporu a nastavili vyvážený poměr všech složek výuky. Díky uvedeným projektům se podařilo posílit neformální spolupráci, zlepšit vzájemnou komunikaci a sdílení informací i se školami, které nezřizuje Praha 10.

Školy v rámci MAP II vyvíjejí činnost hlavně v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti a rovného přístupu ke vzdělávání. Informují o tom elektronicky, ve školních časopisech, v radničním měsíčníku „Praha 10“ a v dalších médiích. Vše ladíme i s „Konceptí rozvoje školství městské části Praha 10 na období 2020–2025“, vše na sebe navazuje.

Zanedlouho nám začne poslední projektový rok, na který už se pilně připravujeme – tvoříme rozpočet, plánujeme prozatím nerealizované aktivity. Začínáme se zabývat myšlenkou MAP III, k němuž je třeba zpracovat žádost...

— Jana Vinterová,
vedoucí Odboru školství ÚMČ Praha 10

KOMPOSTOVÁNÍ VE ŠKOLCE

Děti z mateřských škol Mládežnická a Břečtanová se učí odpovědnosti vůči životnímu prostředí. Aby předcházely vzniku zbytečného odpadu, začaly na podzim pod vedením svých aktivních učitelek kompostovat nepotřebný materiál biologického původu. Kromě zábavy, kterou si při této

činnosti užijí, jim bude odměnou i zemina bohatá na živiny. Na jaře do ní chtějí zasadit zeleninu a bylinky, aby mohly v environmentální výchově dál pokračovat. Díky kompostování mohou děti lépe porozumět návaznosti přírodních jevů a osvojit si odpovědnost ke svému životnímu prostředí. Ve spolupráci s radnicí se naše školy věnují problematice udržitelného rozvoje v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání II na území MČ Praha 10 (MAP II), zmíněného v předchozím článku.

— Odbor školství ÚMČ Praha 10

DÍLO SE NÁM PODAŘILO!

Do plánu rozvoje vzdělávání MAP II je zapojena i naše mateřská škola Nučická, která na podzim uspořádala již počtvrté společnou brigádu zaměstnanců a rodičů. Počasí nám bylo nakloněno – i když ráno bylo mrazivé, celý den se na nás smálo sluníčko.

Ruku k dílu přiložili nejen velcí, ale i malí pomocníci. O náročnou práci ani o chvíle zábavy nebyla nouze. Jen považte – shrabali jsme všechno listí a odosílali větve z prostřihaných keřů. Podařilo se nám také natřít herní prvky, opravit prasklé latě na prolézačce, vyčistit a usušit plachty týpí,

sklidit úrodu ve vyvýšených záhonech a zasadit nové rostlinky. Také jsme si připravili půdu pro jarní výsev květinové loučky. Úplnou třešničkou na dortu pak bylo zbudování blátivé kuchyňky v prostorách nevyužívaného pískoviště. Tam se teď dětem krásně hraje a skotačí.

Tím ale naše aktivity nekončí. Kromě zapojení do MAP II také druhým rokem čerpáme finance v rámci projektu „Přírodní zahrada MŠ Nučická“, který je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR. Získali jsme tak prostředky, abychom mohli spolu s rodiči budovat a zkrášlovat svoji školku. Máme z toho všeho velkou radost, těší nás, že jsme vše vymysleli, naplánovali, připravili a zrealizovali společně. Když se spojí nadšení pro dobrou věc, elán, energie a parta dobrých lidí, výsledky jsou hned znát.

— děti, pedagogický a provozní tým
z MŠ Nučická

Městská část Praha 10 praha10.cz/waldes

Zveme vás na
rodinnou hru ve starých Vršovicích

ZA WALDESOVÝM DIAMANTEM

10. 10. – 12. 12.

HLEDEJTE!
PÁTREJTE!
ZÍSKAJTE
DIAMANT!

SILVESTROVSKÉ KINO PRAHA 10
SOUBOJ FILMOVÝCH KLASIK | HLASUJTE NA FB
31. 12. | 16.30 | MALEŠICKÝ PARK

KRAKONOŠ
A LYŽNÍCI
VS.
S TEBOU MĚ
BAVÍ SVĚT

+ PROMÍTÁNÍ OHŇOSTROJE NA PLÁTNO

NA PROMÍTÁNÍ VÁS ZVE MČ PRAHA 10 I
VSTUPNÉ 50 Kč | POD ZÁŠTITOU RADNÍHO
MGR. MICHALA KOČIHO | PODMÍNKY PROMÍTÁNÍ
PODLÉHAJÍ AKTUALNÍM NARIZENÍM A POČASÍ I
ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

KOMPOSTOVÁNÍ SI HÝČKÁME

Na Desítkce se snažíme předcházet vzniku odpadu zdola, a proto tady máme vedle stovky soukromých zahradních kompostérů i více než desítku tzv. komunitních. Jsou umístěny na veřejně přístupných místech a využívat je může kdokoliv. Letos

PŘEKOPÁVÁNÍ V JEREVANSKÉ ULICI

NOVÁ PODoba KOMPOSTÉRU V ORAVSKÉ ULICI

jsme ve spolupráci s organizací Ekodomov zmapovali pomocí dotazníkového šetření potřeby správců kompostérů. Chtěli jsme je vzájemně propojit a nabídnout jim kvalitní poradenství.

Pro správné fungování celého procesu kompostování je zásadní správná péče o kompostér, jeho pravidelné překopávání a kontrola obsahu. Každé stanoviště má proto svého správce, u nás vlastně spíše správkyňi – 10 stanovišť z 11 totiž v současnosti spravují ženy. V srpnu se uskutečnilo jejich první setkání na zahradě Kulturního domu Barikádníků, kde se sešlo osm zájemců. Probírali jsme údržbu kompostérů, jejich podobu a různá výtvarná řešení, diskutovali jsme o přehazování kompostu, ale také o intenzivnějším zapojení uživatelů do péče.

V průběhu roku probíhaly rovněž konzultace přímo na jednotlivých stanovištích. U kompostérů v Jerevanské ulici ve Vršovcích jsme vyškolili nového správce Filipa a nechali přistavit druhý kompostér, protože ten původní byl již zcela zaplněn. V Oravské ulici ve Strašnicích se po naší instruktaži ujala funkce správkyňe Soňa a zároveň jsme zde spolu s místní iniciativou Straka zahájili přeměnu kompostéru na výtvarné dílo. Z poněkud nevhledné bedny se tak za jedno odpoledne stala výkladní skříň pro téma zadržování vody v krajině.

Naše „Tour de kompost“ měla na podzim ještě dvě strašnické zastávky. V Nučické ulici jsme se správkyňí Blankou a skupinou sousedů kompost překopali a vymysleli novou podobu tohoto místa. Stane se z něj „re-use point“, čímž se ještě jeho funkce rozšíří na sousedskou výměnu nepotřebných věcí. V Dětské ulici jsme potom zasahovali u soukromého zahradního kompostéru. Oslovila nás paní Martina s prosbou o asistenci při jeho překopání a konzultaci ohledně dalšího fungování komunity. Jelikož si vážíme každého aktivní-

ho občana, dorazili jsme s Adamem Šléglem z Ekodomova na místo a společnými silami jsme zařídili vše potřebné.

A jak je to s naší další podporou zahradního kompostování? Jak již bylo zmíněno, dlouhodobě propagujeme myšlenku, že nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. A v případě organických zbytků z provozu domácích zahrad lze toto úsloví beze zbytku naplnit. Proto se kromě průběžné osvěty snažíme vás k tak bohužel aktivně, jakou je právě kompostování, motivovat i konkrétními činy. Aktuálně od listopadu poskytujeme ze získané dotace Státního fondu životního prostředí 350 plastových a 150 dřevěných kompostérů s objemem 1000 litrů. Stále si o ně můžete žádat na webových stránkách www.praha10.cz. Případné dotazy k dotačnímu projektu, ke komunitnímu kompostování nebo obecně k odpadové problematice nám pošlete mailem na adresu bezodpadu@praha10.cz.

Všem správkyňám a správcům kompostérů moc děkujeme za jejich práci a energii, s níž se starají nejen o svá stanoviště, ale také o snižování odpadů a ochranu našeho společného životního prostředí. Na jaře se těšíme na další setkání s vámi!

— Šimona Huitric a Roman Kaštovský

SOVZ ODPADU O SVÁTCÍCH

Vánoční a novoroční svoz odpadu na území metropole zajistí konsorcium společností Pražské služby a AVE tak, aby nedocházelo k přeplnění nádob a nevznikal kolem nich nepořádek.

Svoz směsného odpadu

23–31/12 standardní pravidelný svoz
1/1 svoz až na výjimky neprobíhá
2–6/1 standardní svoz (případně s posunem max. 1 dne)

Svoz tříděného odpadu

23–31/12 standardní pravidelný svoz, ale v kritických oblastech dojde k posílení
1/1 svoz až na výjimky neprobíhá
2–6/1 standardní svoz (případně s posunem max. 1 dne)

Vánoční stromky do popelnice nepatří

Nezanedbatelné množství odpadu po svátcích vytváří i jejich symbol – stromček. Většina lidí si zdobí domov živým stromkem, který předtím za svých průměrných sedm let života stačil citelně přispět ke snížení množství oxidu uhličitého v ovzduší. Proto by bylo poněkud nevděčné ho po Vánocích jen tak zahodit. Jako nejvhodnější řešení doporučujeme odstrojený stromek zkompostovat na vlastní zahradě, aby vám byl užitečný i jiným způsobem. Pokud takovou možnost nemáte, pak ho odvezte do sběrného dvora, kde mu také zajistí kompostovací osud.

Nejsnadnější, ale nejméně elegantní řešení je odložení stromku vedle volně přístupných popelnic na směsný komunální odpad nebo k nejbližším kontejnerům na tříděný odpad. Stromek rozhodně nespěte dovnitř, protože tím snižujete kapacitu nádoby. Pokud můžete, stromek odkládejte nejlépe den před svozem (datum vyznačeno na vylepeném štítku), aby se v místě nehromadily dlouhou dobu. Odvoz stromků bude zajišťován průběžně až do konce února. V případě, že se zbavujete umělého vánočního stromku, odvezte jej v každém případě do sběrného dvora!

PLACENÁ ŘÁDKOVÁ INZERCE

OPRAVA ŽALUZII – VÝMĚNA VODICÍCH LANEK – NOVÉ ŽALUZIE – SEŘÍZENÍ PLASTOVÝCH OKEN A BALKONOVÝCH DVEŘÍ – ANTISMOGOVÉ SÍTĚ – SÍTĚ PROTI HMYZU. PAVEL.JANCI@EMAIL.CZ, TEL.: 733 720 950

P10/12/21/OKP/1735

HLEDÁME KOLEGY PRO MONTÁŽE ŽALUZII, ROLET A SÍTÍ PROTI HMYZU. VOLNÁ PRACOVNÍ DOBA, ODMĚNA DLE POČTU ZAKÁZEK, ROZSAH PRÁCE DOHODOU. VHODNÉ I JAKO PŘÍVÝDĚLEK. JEDNODUCHÉ MONTÁŽE, ZAPRACUJEME. KONTAKT PÍSEMNĚ NA GATO@GATO.CZ, TEL.: 777 038 000

P10/12/21/OKP/1736

ZEDNICTVÍ/MALÍŘSTVÍ – KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE BYTŮ, DOMŮ, NEBYTOVÝCH PROSTORŮ. VEŠKERÉ ZEDNICKÉ, MALÍŘSKÉ, OBKLADAČSKÉ, PODLAHÁŘSKÉ A BOURACÍ PRÁCE; ODVOZ SUTI ZAJIŠTĚN. TEL.: 606 125 116

P10/12/21/OKP/0337

TRÁPÍ VÁS POČÍTAČ? POČÍTEJTE S NÁMI! PROVÁDÍME ČIŠTĚNÍ, ZRYCHLENÍ, INSTALACE, OPRAVY, KONZULTACE, OBNOVU DAT I VÝKUP ZAŘÍZENÍ. VOLEJTE 731 732 737. TĚŠÍME SE NA VÁS. VÁŠ ITCAN.

P10/12/21/OKP/1631

ŠÍCÍ STROJE – OPRAVY A PRODEJ. OPRAVY VŠECH ZNAČEK ŠÍCÍCH STROJŮ A OVERLOCKŮ, PRODEJ ŠÍCÍCH STROJŮ A PŘÍSLUŠENSTVÍ. AUTORIZOVANÝ SERVIS ŠÍCÍCH STROJŮ, KLAPKOVA 517/74, 182 00 PRAHA 8, TEL.: 272 773 079, E-MAIL: INFO@SINGERSERVIS.CZ, WWW.SINGERSERVIS.CZ

P10/12/21/OKP/1286

ČESKÉ ŽALUZIE MONTÁŽE A SERVIS, VOLEJTE 605 862 441. BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE ČESKÉ VÝROBY, KONTAKT 605 862 441. SERVIS A MONTÁŽ PROSKLENÝCH LODŽIÍ, VOLEJTE 605 862 441.

P10/12/21/OKP/1651

ŘÁDKOVÁ INZERCE ZDARMA

KREJČOVÁ V PRAZE

Opavy a úpravy oděvů, zakázkové krejčovství. Otevřeno ÚT, ST, ČT 9.00–17.00 hod. Schůzky lze telefonicky dohodnout i v jiné dny. Ostružinová 2181/24, www.krejcovavpraze.cz, 733 612 090

PIZZA RONDO

Šťavnaté pizy plné surovin, saláty, dezerty, nápoje a zmrzliny rozvážíme po Praze 2, 3, 4 a 10. Obal je vždy v ceně. Po Vršovicích rozvoz zdarma! Petrohradská 26, www.pizzarondo.cz, 608 054 061

ÚKLIDOVÉ PRÁCE / PETR KARÁSEK

Čištění koberců – důkladně vyperu u vás položené koberce. Mytí podlah z PVC a nanesení ochranné polymerové vrstvy. Podlaha se krásně leskne a je protiskluzová. petrkarasek1@seznam.cz, 603 437 644

PLACENÁ INZERCE – P10/12/21/OKP/1630

NOVÁ DĚTSKÁ HERNA V PRAZE!

Ideální místo pro všechny dětské dobrodruhy

• Více jak 30 atrakcí

- Tobogány a skluzavky
- Velký labyrint
- Balónkový bazén
- Stříleci děla na míčky
- Trampolíny a autíčková dráha
- Kobliňová dráha

- **Vhodné i pro nejmenší**
- **Pořádání narozeninových oslav**
- **Velký výběr občerstvení**

Veronské náměstí 403, Praha 109 00 (Najdete nás v 3. patře přímo nad Albertem.)

Přijedete k nám MHD spojí 125, 224 a 240.

Rezervace stolu: +420 720 415 602
E-mail: info@tanzania-park.cz
Oslavy: party@tanzania-park.cz

OTEVÍRACÍ DOBA
Po - Pá: 9:00 - 19:00
So - Ne: 10:00 - 19:00

@tanzaniapark.cz

www.tanzania-park.cz

DESÍTKOVÁ KŘÍŽOVKA

JAROSLAV MARVAN (1901–1974)

Vedle Jana Kotěry patřil ke slavným obyvatelům Desítky narozeným v prosinci také filmový a divadelní herec, kterého si oblíbilo hned několik generací diváků. Není divu, když v rozmezí 47 let ztvárnil větší či menší role ve více než dvou stovkách filmových titulů. Před kamerou začínal již v roce 1926 v němém trilogii s dobrým vojákem Švejkem, ale teprve s příchodem zvukového filmu mohl naplno uplatnit svůj herecký talent, založený na originální výřečnosti. V té samé době již působil v divadelní společnosti Vlasty Buriana, pro kterého představoval ideálního nahrávače v komických scénkách s vtipnými pointami. Po boku mu stál již v jednom z prvních tuzemských zvukových filmů „C. a k. polní maršálek“ (1930) a později prakticky ve všech zásadních komediích „krále komiků“. Jistě by každý z nás uměl odrecitovat aspoň kousek jejich dialogu z nějakého filmu. Třeba jak generální inspektor (**pokračování v tajence...**) nuti nosiče reklam Třopku alias falešného výpravčího přijmout telegram („Přednosta stanice“, 1941).

Bez jeho hereckého umění by se nepochybně neobešly ani tradiční české Vánoce v televizi. I letos se tak můžete těšit na jeho černobílé filmy pro pamětníky, na kousky revizora Anděla v zimních Tatrách (1955), na četnického strážmistra Flanderku, který v Putimi zadržel „ruského špióna“ Švejka (1957), nebo na krále Jindřicha ze Šíleně smutné princezny (1968). A třeba ho uvidíte i v inscenaci „Štědrý den pana rady Vacátka“ (1972), která ještě jednou připomněla jeho asi nejslavnější roli.

Správné znění tajenky nám zašlete e-mailem (redakce@praha10.cz), nebo poštou (Praha 10, měsíčník městské části, Vršovická 68/1429, 101 38 Praha 10) do 20. prosince 2021. Nezapomeňte uvést svou adresu či jiný kontakt. Tři vylosovaní výherci od nás obdrží knihu. Tajenka z minulého čísla zní „bohatého sortimentu skalniček“. Knihu za správnou odpověď od nás dostanou: Milan Honusek, Malešice; Irena Burešová, Vršovice a Emanuel Vittek, Vršovice.

POMŮCKA: KIPSA, KOTUL, KRISY, RIVA, SILEN, SKUL	ČESKÝ FARÁŘ (JOSEF)	ITALSKY UMĚNÍ	1. DÍL TAJENKY		MALAJSKÉ DÝKY	KANADSKÁ ŘEKA		ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ (ZKR.)	NEZHOUBNÝ NÁDOR VZNIKLÝ Z BUNĚK SVALU	ZNAČKA ANGLIC- KÉHO AUTA		OPI	TURISTOVO ZAVAZADLO	SVAROVANÉ SPOJE
NĚMECKÝ RADA				INIC. HERCE RODENA			ZASTA- VÁRNA CHEM. ZN. ZINKU				VZOREC SULFIDU OLOVNA- TĚHO			
ANGL. CHYBOVAT				AMPLITUDA UROZENÁ PANÍ							DÁNSKÝ JANTAR JMÉNO HERCE OLIVERA			
SPORTO- VÍSTĚ							OČNICE BÁJNÝ LÉTAJÍCÍ OKŘÍDLENÝ KUN							
NECHUŤ K PRÁCI							ODPOLEDNE (ANGL. ZKR.) JIHOAME- RICKÁ OPIČKA			CUPIDO NĚMECKÝ TY				
	HUDEBNÍ STYL	VIDINY VE SPÁNKU MYŠLENKA				KATEDRA EKONOMIKY (ZKR.) MĚSTO V NAURU			2. DÍL TAJENKY ROZPAČITÝ SOUHLAS					
BÝVALÝ ITALSKÝ FOTBALISTA (LUIGI)					ANGL. JOGURT VLASTNÍ TETĚ								SLŮVKO PODIVU	STEH
PŘEDLOŽKA				PRYČ TANEČNICE TANČÍCÍ BALET						SÍDLO V BELGII ČÁST KOŠILE				
LATINSKY KERBEROS									INICIÁLY TĚSNO- HLÍDKA SOKOLÍ MLÁDĚ			TLAČÍTKO NA OVLADAČI UDEŘIT		
NÁBOŽEN- SKÝ REČNÍK							JSEM (NÁREČNĚ) HOVĚZÍ KŮŽE			ESTONSKÝ SPISO- VATEL ČERVENATI				
	CVIČNÁ VESLAŘSKÁ LOĎ	ALENČIN MEZINÁR. SDRUŽENÍ LETECKÉ DOPRAVY					3. DÍL TAJENKY ŘÍMSKY 1500							
ZNAČKA BAZÉNO- VÝCH ČERPACÍ						DRUH ÚCESU AMERICKÝ FYZIK							PLANETKA	TELEFON (ZKR.)
VÝZNAMNÝ EVROPSKÝ MYSLITEL (IMMANUEL)					BÝT ODPO- VĚDNÝ SPISOVÁ ZNAČKA									
BĚŽET							INIC. HEREČKY LAURINOVÉ			ANGL. PNEUMA- TIKA				
SOLMIZAČNÍ SLABIKA			STUDNA V NIGERU				CHATOVACÍ ZKRATKA (ALE)			JIHOEVRO- PAN				

Podniky z Desítky doporučují

VÁNOČNÍ RECEPTY

I letos jsme požádali restaurace a kavárny z naší městské části, aby prozradily něco ze své kuchyně a trochu vám přiblížily svoje oblíbené vánoční pochoutky. Budeme rádi, pokud si doma některou z nich zkusíte připravit, a zpestříte si tak sváteční čas. Všem odvážlivcům přejeme dobrou chuť, a pokud to situace umožní, určitě si zajděte svoje výtvary porovnat s „originálem“!

MALEŠICKÝ MIKROPIVOVAR

RYBÍ FILÁTKA V TOMATECH A ZELENINĚ S CITRONOVÝMI KRUPKAMI

6 porcí

Ryba
600 g filáték libovolné ryby
♦ 100 g másla ♦ 50 g cukru
♦ 200 g drcených rajčat ♦
1 středně velká cibule na
měsíčky ♦ 2 stroužky česneku
♦ 2 dcl bílého vína ♦
1 mrkev ♦ 1 fenykl ♦ šťáva
z půlky citronu ♦ sůl, pepř,
římský kmín, 2x bobkový list

Na krupky
300 g ječných krupky ♦
50 g másla ♦ 2 svazkové
cibulky ♦ 1 citron ♦ plocho-
listá petržel ♦ sůl, pepř

V rozpuštěném másle lehce zpěníme citronovou kůru, přidáme pokrájenou cibulku asi tak na 1 minutu a vmícháme předem uvařené krupky. Aby se směs nepřipalovala, můžeme lehce podlít vodou, která zbyde po uvaření krupky. Dochutíme citronovou šťávou, solí, pepřem a přidáme posekanou petrželku. Krupky můžeme též zaměnit za bulgur, kuskus nebo čočku.

Umytá a naporcovaná rybí filátka opečeme na másle a vyjmeme z nádoby. V té samé nádobě orestujeme cibuli nakrájenou na měsíčky, mrkev na nudličky, fenykl na plátky a rozdrcený česnek. Přibližně po 2 minutách přidáme cukr. Když se rozpustí, vmícháme drcená rajčata, víno a koření. Vše provaříme asi tak 5 minut. Poté zakapeme citronovou šťávou dle chuti.

Do připravené směsi vložíme rybí filety tak, aby byla směs na jejich povrchu, a dáme zapéct na 15 minut do trouby předehřáté na 190 °C. Nakonec můžete přidat trošku skořice. Je to přece jen vánoční recept a skořice zahřívá, uklidňuje a svojí vůní navozuje příjemnou atmosféru. Dobrou chuť.

malesickymikropivovar.cz

FLAT CAFÉ

SVÁTEČNÍ LÍVANCE

Těsto
250 g hrubé mouky ♦
100 g hladké mouky ♦
500 ml mléka ♦ 10 g droždí
♦ 30 g cukru muscovado ♦
1 vejce ♦ 30 g rozpuštěného
másla ♦ špetka soli
Vše zamícháme a necháme
vykynout.

Tvarohová pěna
300 g tučného jemného
tvarohu ♦ 100 g Crème
fraîche nebo zakysané
smetany
Promícháme v misce.

Borůvková marmeláda

200 g lesních borůvek ♦ 200 g cukru krupice
Svaříme do konzistence marmelády.

Karamelizované ořechy

100 g cukru ♦ 100 g másla ♦ 100 g medu ♦ 50 g vlašských ořechů ♦
50 g lískových ořechů ♦ 50 g mandlí
Cukr zkaramelizujeme a přidáme máslo a med. Vznikne měkký
karamel, který už neztuhne. Do něj zamícháme ořechy.

Těsto smažíme na lívanečnicku, lívance potřeme tvarohem,
zalijeme borůvkami a ozdobíme karamellem a ořechy.

flat-cafe.cz

WALDESKA

SVÁTEČNÍ VEPŘO KNEDLO ZELO

1 kg vepřového boku ♦
1 cibule na zelí, 3 cibule
na šťávu ♦ hlávka bílého
zelí ♦ sůl ♦ ocet ♦
cukr dle chuti ♦
1 kg vepřových kostí ♦
1 kg brambor, varný
typ C ♦ 250 g hrubé
mouky ♦ 2 vejce ♦ sůl ♦
hrst škvarků ♦ máslo

Vepřový bok s kůží a bez kostí nasolíme a necháme marinovat do druhého dne. Ráno maso opláchneme a upečeme v troubě do měkka. Po upečení maso vyjmeme a zatížíme, po vychlazení nakrájíme. Připravíme si bílé zelí na cibulovém základu s kmínem. Cibuli a kmín restujeme do zlatova, přidáme bílé zelí a dusíme do poloměkka, dochutíme octem, cukrem, solí a vychladíme.

Na vepřovou šťávu opečeme vepřové kosti do hněda, v hrnci si vytvoříme tmavý cibulový základ, vložíme kosti, zalijeme vodou, osolíme a necháme táhnout přes noc. Ráno vše scedíme, svaříme na požadovanou hustotu a dochutíme solí a pepřem. Na bramborový knedlík uvaříme brambory ve slupce do měkka, vychladíme, oloupeme slupku a nastrouháme najemno. Brambory, hrubou mouku, vejce, sůl a škvarky smícháme a utvoříme těsto. Knedlíky uvaříme a nakrájíme na plátky. Servírujeme s bílým zelím, knedlíkem opečeným na másle, vepřovou šťávou a do zlatova upečeným bokem.

waldeska.cz

RESTAURACE GUTOVKA

VÁNOČNÍ BOCHÁNKY MÍSTO VÁNOČKY

250 g polohrubé mouky ♦ 250 g hladké mouky ♦
6 lžic cukru ♦ 1 balíček vanilkového
lusk (já používám vanilkový
lusk) ♦ 1 lžička citronové
kůry (jen žlutou část
kůry) ♦ 1 špetka soli ♦
1 kostka droždí ♦
200 ml mléka ♦
150 g másla ♦ 1 hrnek
rozinek namočených
v rumu (1 lžičce griotky
neuškodí) ♦ žloutky

Všechny ingredience by měly mít pokojovou teplotu. Rozinky dáme do misky, přidáme rum s griotkou a necháme alespoň 2 hodiny macerovat, nejlépe přes noc. Smícháme všechny sypké suroviny. Rozpustíme máslo a nalijeme ho do mléka. Do sypké směsi nadrobíme droždí, přidáme žloutky, rozinky (přidávám i lžici rumu s griotkou) a mléko smíchané s máslem. Vše důkladně promícháme a vypracujeme hladké těsto. Necháváme kynout v míse vymazané máslem a přikryté čistou utěrkou (těsto kyne cca 2 hodiny).

Poté znovu řádně prohněteme a tvoříme bochánky, které poklademe na plech s pečicím papírem. Necháme znovu na místě kynout cca 20 minut. Před samotným pečením pomazeme bochánky přepuštěným máslem a posypeme mandlemi (nejradši mám mix mandlí a lískových ořechů). Bochánky pečeme v troubě na 180 °C asi hodinu a čerstvě upečené je potřeme rozpuštěným máslem. Před podáváním posypeme moučkovým cukrem.

restauracegutovka.cz

collegium 1704 vocale

4. sezóna koncertního cyklu

Ponořte se do krásy vokální hudby ve špičkovém provedení Collegia Vocale 1704 & Collegia 1704 a jejich hostů — v sále Vzletu!

Zkoušky na vlastní uši

Chcete vědět, co předchází koncertu? Zajímá vás, jak se zpěváci a hudebníci chystají na své výkony? Zveme vás na některou z otevřených zkoušek!

Dětský program

Připravujeme pro vás originální sérii koncertů pro děti s rodiči s moderátorkou Klárou Boudalovou, těšit se můžete také na workshopy či příměstský tábor!

Collegium Vocale 1704 & Collegium 1704
Václav Luks | dirigent

www.vzlet.com
Holandská 1, Praha 10

Předprodej abonmá
a jednotlivých vstupenek
od 6. prosince 2021

Program a vstupenky:
www.collegium1704.com